

دانشگاه تهران

مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس

دوره : کارشناسی ارشد

رشته : برنامه ریزی منطقه ای

دانشکدگان هنرهای زیبا

مصوب جلسه مورخ ۱۴۰۳/۰۴/۱۷ شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه

این برنامه بر اساس آیین نامه وزارتی تفویض اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاههای دارای هیات ممیزه توسط اعضای هیات علمی گروه شهرسازی دانشکدگان هنرهای زیبا بازنگری و در چهارصد و هشتاد و سومین جلسه شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه مورخ ۱۴۰۳/۰۴/۱۷ به تصویب رسیده است.

مصوبه شورای برنامه ریزی ، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه تهران در خصوص برنامه درسی

رشته : برنامه ریزی منطقه ای

مقطع : کارشناسی ارشد

برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته برنامه ریزی منطقه ای، که توسط اعضای هیات علمی دانشکده شهرسازی دانشکده‌های زیبا بازنگری شده است با اکثریت آراء به تصویب رسید.

- این برنامه از تاریخ تصویب لازم الاجراست.
- هر نوع تغییر در برنامه مجاز نیست مگر آنکه به تصویب شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه برسد.
- این برنامه درسی جایگزین برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته برنامه ریزی منطقه ای مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۳/۰۶/۳۰ شورای برنامه ریزی دانشگاه تهران گردیده است.

محمدرضا اسمعیلی گیوی

دبیر شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت

آموزشی دانشگاه

محمود کمره ای

معاون آموزشی دانشگاه

رای صادره جلسه مورخ ۱۴۰۳/۰۴/۱۷ شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه در مورد بازنگری برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته برنامه ریزی منطقه ای ، صحیح است، به واحد ذیربط ابلاغ شود.

سید حسین حسینی

رئیس دانشگاه تهران

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

دانشگاه تهران

برنامه درسی رشته

برنامه ریزی منطقه ای

Master of Regional Planning

مقطع کارشناسی ارشد

تهیه کنندگان:

دکتر اسفندیار زبردست

دکتر الناز باقرنژاد

دکتر مهرداد رحمانی

عضو هیات علمی دانشگاه تهران دانشکده شهرسازی

عضو هیات علمی دانشگاه تهران دانشکده شهرسازی

عضو هیات علمی دانشگاه تهران دانشکده شهرسازی

جدول تغییرات

نظریه‌های برنامه‌ریزی منطقه‌ای	نظریه‌های برنامه‌ریزی منطقه‌ای
روش‌های برنامه‌ریزی منطقه‌ای	روش‌های برنامه‌ریزی منطقه‌ای
برنامه ریزی مناطق کلانشهری	برنامه ریزی مناطق کلانشهری
برنامه ریزی کاربری زمین	برنامه ریزی کاربری زمین
سمینار شهر اسلامی	سمینار شهر اسلامی
برنامه درسی پیشنهادی	برنامه درسی مصوب قدیم
کارگاه برنامه‌ریزی راهبردی منطقه‌ای	کارگاه برنامه‌ریزی منطقه‌ای ۱
کارگاه برنامه‌ریزی عملیاتی منطقه‌ای	کارگاه برنامه‌ریزی منطقه‌ای ۲
تجارب برنامه‌ریزی ملی و منطقه‌ای	برنامه‌ریزی ملی و منطقه‌ای در ایران
حقوق و قوانین شهری	حقوق شهری
سمینار ویژه شهرسازی	سمینار مسائل شهری ایران
توسعه در ایران معاصر	شهر و شهرسازی معاصر در ایران
برنامه ریزی فضایی فراملی	برنامه‌ریزی ملی و منطقه‌ای در جهان
آینده‌پژوهی و برنامه‌ریزی راهبردی	برنامه ریزی راهبردی
ارزیابی اثرات توسعه	ارزیابی و تحلیل اثرها
تدوین طرح تحقیق و پایان‌نامه	روش تحقیق و تدوین پایان‌نامه
سمینار مسائل شهری	سمینار مسائل منطقه‌ای
اقتصاد منطقه‌ای	اقتصاد منطقه‌ای
برنامه ریزی حمل و نقل منطقه‌ای	برنامه ریزی حمل و نقل منطقه‌ای
ارزیابی توان اکولوژیک	توانها و محدودیتهای طبیعی منطقه
سیستم‌های اطلاعات مکانی پیشرفته	GIS پیشرفته
حکمرانی منطقه‌ای و برنامه‌ریزی نهادی	مدیریت شهری
برنامه ریزی فضایی فراملی	برنامه ریزی ملی و منطقه‌ای در جهان
پایداری و تاب‌آوری اقلیمی	تحلیل و مدیریت پایدار منابع
	اخلاق حرفه‌ای در شهرسازی
	بهسازی و نوسازی شهری
تحقق‌پذیری برنامه‌های شهری و منطقه‌ای	
روش‌شناسی پژوهش	
مدل‌های تحلیل آماری	
تحلیل داده‌های شهری	
سیر اندیشه‌های شهرسازی	
بوم‌شناسی شهری	
تاب‌آوری شهری	
اقتصاد شهری و مدیریت مالی	
مدیریت و برنامه‌ریزی گردشگری شهری	
نوآوری شهری و شهر هوشمند	
برنامه‌ریزی مسکن	
برنامه‌ریزی زیرساخت‌های شهری و منطقه‌ای	
کارگاه شهرسازی پیشرفته*	

فصل اول

مشخصات کلی برنامه درسی

الف) مقدمه: معرفی کلی و تبیین برنامه درسی

کارشناسی ارشد برنامه ریزی منطقه ای دوره است که طی آن دانش آموختگان این رشته بتوانند دانش لازم برای تهیه طرح های توسعه ملی، منطقه ای، مناطق کلانشهری، و ناحیه ای مورد نیاز کشور را فرا گرفته و بتوانند رابط مناسبی بین برنامه های سطوح کلان با سطوح خرد را برقرار نموده و نظارت و مراقبت بر توسعه پایدار ملی، منطقه ای، مناطق کلانشهری و ناحیه بر اساس سیاستها و طرح های مصوب را بر عهده گیرند.

برنامه ریزی منطقه ای دانشی است که هدف آن ترجمان فضایی توسعه اقتصادی، اجتماعی و محیط زیستی در مقیاس فراشهری است:

- برنامه ریزی منطقه ای دانشی است که در آن علوم مربوط به ابعاد مختلف فضا در مقیاس فرا شهری (شهرستان، استان، منطقه، ملی، و فراملی)، رویکردهای مواجهه و پردازش، روش ها و شیوه های: «تجزیه و تحلیل مناسبات و روابط فضایی، ارائه راهبردها و سیاست های توسعه فضایی و نهایتا طرح ها و برنامه های توسعه منطقه ای» تبیین می شود.

- برنامه ریزی منطقه ای حرفه ای است که در آن با اتکا به علوم و دانش رشته به مسائل مختلف توسعه فضایی در ابعاد گوناگون اقتصادی، اجتماعی، محیط زیستی و ... از زاویه دید بسترهای فضایی و مکانی پاسخ داده می شود. انواع طرح ها و برنامه های توسعه منطقه ای، سیاست گذاری های توسعه ملی و منطقه ای، و ... ماحصل حرفه برنامه ریزی منطقه ای است.

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته برنامه ریزی منطقه ای در دانشگاه تهران به گونه ای تدوین شده است که دانش آموخته این رشته بتواند در شرائط و زمینه های مختلف و متنوعی، در کنار برنامه ریزان شهری، اقتصاد دانان، جغرافیدانان و سایر حرفه های مرتبط فعالیت کند. دوره کارشناسی ارشد برنامه ریزی منطقه ای در دو شیوه آموزشی- پژوهش محور (شامل واحد پایان نامه)؛ و آموزش محور (فاقد پایان نامه) ارائه می گردد. براین اساس، طول دوره چهار نیمسال تحصیلی است و دانشجویان موظف به گذراندن ۳۲ واحد شامل ۲۸ واحد درسی و ۴ واحد پایان نامه (در شیوه آموزش-پژوهش محور) و ۴ واحد از بین دروس تعیین شده (در شیوه آموزش محور) هستند. دوره به صورت تمام وقت است و درس ها و کارگاه ها در تمام روزهای هفته تدریس می شود. پس از گذراندن دوره تحصیلی، فارغ التحصیلان کارشناسی ارشد برنامه ریزی منطقه ای می توانند در زمینه هایی چون تهیه طرح های توسعه و عمران (جامع) ناحیه ای، طرح های کالبدی ملی و منطقه ای، برنامه های آمایش سرزمین استانی و ملی، طرح های ساماندهی سکونتگاه های روستایی، طرح های توسعه مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، طرح های جامع و یکپارچه مدیریت مناطق ساحلی، سیاست گذاری های کلان همچون برنامه های توسعه کشور، برنامه های توسعه استان، و ... در بخش های خصوصی، دولتی و مردمی فعالیت نمایند.

ب) اهداف

هدف از رشته برنامه ریزی منطقه ای تربیت متخصصینی است که توانایی پژوهشی و مهارت حرفه ای لازم جهت تحلیل مناسبات و روابط فضایی و ارائه راهکارهای توسعه فضایی در مقیاس منطقه ای را داشته باشند. اهداف خرد شامل موارد زیر است:

- گسترش دانش و مهارت برنامه ریزی ملی و منطقه ای به منظور نقش آفرینی در هدایت توسعه منطقه ای کشور
- رفع نیازهای مربوط به برنامه ریزی منطقه ای در سطح کشور
- نهادینه کردن ضرورت نگاه کلان به توسعه
- تحقق فرصتهای توسعه ملی و فراملی با اتکا به دانش و مهارت های ذیل رشته
- تقویت زمینه های علمی و فنی و تخصصی شهرسازی در حیطه برنامه ریزی ملی و منطقه ای

پ) اهمیت و ضرورت

ریشه بسیاری از مسائل روستاها، شهرها و کلانشهرها از جمله روندهای نامطلوب مهاجرتی، کمبود آب، انواع آلودگی ها و... در فقدان سیاست های توسعه متوازن و متعادل منطقه ای است. اهمیت رشته برنامه ریزی منطقه ای در جهان، از اواسط قرن گذشته آشکار شده و دانشگاه های متعددی در جهان، با نظر به ضرورت این رشته، آن را در رشته های ارائه شده خود قرار داده اند. برنامه ریزی منطقه ای به دلیل آنکه توسعه اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و محیط زیستی را از زاویه دید فضا تجزیه و تحلیل و در نهایت ترکیب می کند، دانشی ضروری برای تضمین توسعه عادلانه سرزمینی است. در ایران نیز از سال ۱۳۶۵، طرح ها و برنامه های متعددی در مقیاس منطقه ای به نظام طرح های توسعه اضافه شده که از جمله آنها می توان به طرح کالبدی ملی، طرح های کالبدی منطقه ای، طرح های جامع ناحیه ای، طرح های مجموعه شهری، طرح های توسعه استانی، برنامه آمایش سرزمین، برنامه های آمایش استانی، و... اشاره کرد.

در بازنگری کنونی، با ارزیابی سرفصل دروس پیشین، استخراج نقاط قوت و ضعف و همچنین با تاکید بر پوشش مطالب روز و دغدغه های جدید رشته و همچنین مسائل مبتلا به کشور در حوزه منطقه ای، تلاش شده ضمن حفظ نقاط قوت برنامه قبلی، مواردی جهت بهبود کیفیت آن تغییر نماید.

ت) تعداد و نوع واحدهای درسی

تعداد کل واحدهای درسی ۳۲ واحد و به شرح زیر است :

جدول توزیع واحدها در شیوه آموزش-پژوهش محور

نوع دروس	تعداد واحد
دروس تخصصی الزامی	۱۲
دروس تخصصی اختیاری	۱۶
رساله / پایان نامه	۴
جمع	۳۲

جدول توزیع واحدها در شیوه آموزش محور

نوع دروس	تعداد واحد
دروس تخصصی الزامی	۱۲
دروس تخصصی اختیاری	۱۸
جمع	۳۲

ث) نقش، توانایی و شایستگی مورد انتظار از دانش آموختگان:

دانش شهرسازی در عین تخصصی بودن دارای خصلت و ویژگی های میان رشته ای نیز هست و تقویت زمینه های مختلف آن از جمله برنامه ریزی منطقه ای در ارتباط هماهنگ و تنگاتنگ با برنامه ریزی شهری، طراحی شهری، و مدیریت شهری می تواند زمینه های رشد و تعالی این رشته در کشور را فراهم کند. دانش آموختگان رشته برنامه ریزی منطقه ای می توانند در فرایند برنامه ریزی و مدیریت مناطق کشور نقش موثری داشته و با مشارکت در تهیه طرح ها و برنامه های توسعه ملی و منطقه ای و نظارت بر اجرای این طرح ها، عملاً در فرایند شهرسازی کشور (به ویژه در سطوح کلان و بالادستی) نقش و وظیفه اجرایی خود را ایفا نمایند. دانش آموختگان این رشته می توانند در نهادهای مختلف برنامه ریزی کشور از جمله ادارات و سازمان های تابعه وزارت راه و شهرسازی، سازمان برنامه و بودجه، وزارت کشور، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، شهرداری ها، دفاتر فنی استانداریها و همچنین دفاتر مهندسین مشاور نقش موثری در تهیه و اجراء و نظارت بر اجرای طرح ها و برنامه های منطقه ای کشور داشته باشند.

ج) شرایط و ضوابط ورود به دوره

- شرایط و ضوابط ورود به دوره بر اساس ضوابط و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می باشد.
- در صورتی که مدرک دانشجویان در دوره کارشناسی از سایر رشته ها غیر از شهرسازی باشد، لازم است به تناسب رشته کارشناسی، دروسی به عنوان دروس جبرانی (کمبود) با نظر دانشکده در نیمسال اول تحصیلی گذرانده شود. حداکثر دروس جبرانی ۶ واحد از دروس رشته شهرسازی مقطع کارشناسی است. این دروس در نیمسال اول ارائه می گردد.

چ) شرایط، ضوابط و الزامات اجرا و گسترش رشته؛

امکانات مورد نیاز برای رشته تجهیزات کامپیوتری متصل به اینترنت با قابلیت پردازش داده های جغرافیایی GIS و قابلیت انجام عملیات تحلیل آماری فضایی و ارائه بصری نتایج آن می باشد.

ه) زمینه های شغلی حال و آینده

با توجه به اهمیت آمایش سرزمینی، زمینه های اشتغال دانش آموختگان هم در بخش دولتی، عمومی و بخش خصوصی وجود دارد. دانش آموختگان در سطوح مختلف وزارت راه، مسکن و شهرسازی و سازمانهای زیر نظر آن، و سازمانها و نهادهای مرتبط نظیر وزارت کشور شامل استانداری ها و فرمانداری های سراسر کشور، شهرداری کلانشهرها، سازمان برنامه و بودجه، و مانند آن مشغول به کار بوده و با توجه به کمبود نیروی کارآمد و متخصص در امر آمایش، دانش آموختگان رشته قابلیت نقش آفرینی موثر در برنامه ریزی آمایشی هر چه بهتر و کاراتر سرزمین ایران ایفا خواهند نمود.

ی) جایگاه تمدنی، فرهنگی و اجتماعی

برنامه ریزی منطقه ای دانشی است که توسعه اقتصادی، اجتماعی و محیط زیستی در مقیاس فراشهري را سامان می بخشد و بنابراین در حکمرانی نظام مند، کارآمد و پایدار نقشی حیاتی بازی می کند. اصولاً حصول جایگاه تمدن آفرینی کشور بدون درک و برنامه ریزی برای استفاده از ظرفیت های کشور به صورت کارآمد و نظام مند میسر نخواهد بود.

فصل دوم

جدول عناوین و مشخصات دروس

جدول (۱) - عنوان و مشخصات کلی دروس جبرانی رشته برنامه ریزی منطقه ای

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱.	کاربرد آمار در شهرسازی	۲	۲	-	-	۳۲	-	-	-
۲.	مدلهای کمی در شهرسازی	۲	۲	-	-	۳۲	-	-	-
۳.	طراحی و کاربرد نظام اطلاعات شهری	۲	۲	-	-	۳۲	-	-	-
۴.	زبان تخصصی	۲	۲	-	-	۳۲	-	-	-
۵.	کاربرد رایانه در شهرسازی	۲	۱	۱	-	۱۶	۳۲	-	-
۶.	تفسیر عکسهای هوایی و ماهواره ای	۲	۲	-	-	۳۲	-	-	-
۷.	کارگاه برنامه ریزی شهری	۵	۱	۴	-	۱۶	۱۲۸	-	-

نکته: ساعت آموزش برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی ۳۲ ساعت، کارگاهی ۴۸ ساعت و کار آموزشی (کارورزی) ۶۴ ساعت است.

توضیح: دانشجویان فارغ التحصیل کارشناسی در رشته غیر از مهندسی شهرسازی لازم است حداکثر ۶ واحد به عنوان دروس کمبود که بر اساس رشته کارشناسی دانشجوی، توسط شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تعیین می شود را در سال اول ورود به دوره اخذ نمایند.

جدول (۲) - عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی الزامی رشته برنامه ریزی منطقه ای

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد جلسات	تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی		نظری	عملی		
۱.	نظریه های برنامه ریزی منطقه ای	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	_____	-
۲.	روش های برنامه ریزی منطقه ای	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	_____	-
۳.	تجارب برنامه ریزی ملی و منطقه ای	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	_____	-
۴.	کارگاه برنامه ریزی راهبردی منطقه ای	۳	-	۳	-	۳۲	-	۹۶	_____	-
۵.	کارگاه برنامه ریزی عملیاتی منطقه ای	۳	-	۳	-	۳۲	-	۹۶	کارگاه برنامه ریزی راهبردی منطقه ای	-

جدول (۳) - عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی اختیاری رشته برنامه ریزی منطقه ای

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد واحد به تفکیک نوع			تعداد جلسات	وضعیت آمایشی/مأموریتی درس		تعداد ساعات*		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی		مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه نیست.	مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه است.	نظری	عملی		
۱	سمینار مسائل شهرسازی	۲	۲	-	-	۱۶		✓	۳۲	-	-	-
۲	سمینار شهر اسلامی	۲	۲	-	-	۱۶		✓	۳۲	-	-	-
۳	تدوین طرح تحقیق و پایان نامه	۲	۲	-	-	۱۶		✓	۳۲	-	-	-
۴	روش شناسی پژوهش	۲	۲	-	-	۱۶		✓	۳۲	-	-	-
۵	مدل های تحلیل آماری	۲	۲	-	-	۱۶		✓	۳۲	-	-	-
۶	تحلیل داده های شهری	۲	۲	-	-	۱۶		✓	۳۲	-	-	-
۷	سیستم های اطلاعات مکانی پیشرفته*	۳	۱	۲	-	۳۲		✓	۱۶	۶۴	-	-
۸	ارزیابی اثرات توسعه	۲	۲	-	-	۱۶		✓	۳۲	-	-	-

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد واحد به تفکیک نوع			تعداد جلسات	وضعیت آمایشی/مأموریتی درس		تعداد ساعات*		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی		مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه نیست.	مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه است.	نظری	عملی		
۹	ارزیابی توان اکولوژیک*	۲	۱	۱	-	۳۲	✓		۱۶	۳۲	-	-
۱۰	تحقق پذیری برنامه های شهری و منطقه ای*	۲	۲	-	-	۱۶	✓		۳۲	-	-	-
۱۱	توسعه در ایران معاصر	۲	۲	-	-	۱۶	✓		۳۲	-	-	-
۱۲	سیر اندیشه های شهرسازی	۲	۲	-	-	۱۶	✓		۳۲	-	-	-
۱۳	بوم شناسی شهری	۲	۲	-	-	۱۶	✓		۳۲	-	-	-
۱۴	تاب آوری شهری	۲	۲	-	-	۱۶	✓		۳۲	-	-	-
۱۵	حقوق و قوانین شهری	۲	۲	-	-	۱۶	✓		۳۲	-	-	-
۱۶	اقتصاد شهری و مدیریت مالی	۲	۲	-	-	۱۶	✓		۳۲	-	-	-
۱۷	مدیریت و برنامه ریزی گردشگری شهری	۲	۲	-	-	۱۶	✓		۳۲	-	-	-

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد واحد به تفکیک نوع			تعداد جلسات	وضعیت آمایشی/مأموریتی درس		تعداد ساعات*		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی		مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه نیست.	مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه است.	نظری	عملی		
۱۸	نوآوری شهری و شهر هوشمند	۲	۲	-	-	۱۶	✓		۳۲	-	-	-
۱۹	آینده‌پژوهی و برنامه‌ریزی راهبردی	۲	۲	-	-	۱۶	✓		۳۲	-	-	-
۲۰	حکمرانی منطقه‌ای و برنامه‌ریزی نهادی*	۲	۲	-	-	۱۶	✓		۳۲	-	-	-
۲۱	برنامه‌ریزی مسکن	۲	۲	-	-	۱۶	✓		۳۲	-	-	-
۲۲	برنامه‌ریزی کاربری زمین	۲	۲	-	-	۱۶	✓		۳۲	-	-	-
۲۳	برنامه‌ریزی زیرساخت‌های شهری و منطقه‌ای	۲	۲	-	-	۱۶	✓		۳۲	-	-	-
۲۴	برنامه ریزی حمل و نقل منطقه ای*	۲	۲	-	-	۱۶	✓		۳۲	-	-	-
۲۵	برنامه‌ریزی مناطق کلانشهری*	۲	۲	-	-	۱۶	✓		۳۲	-	-	-
۲۶	برنامه‌ریزی فضایی فراملی*	۲	۲	-	-	۱۶	✓		۳۲	-	-	-

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد واحد به تفکیک نوع			تعداد جلسات	وضعیت آمایشی/مأموریتی درس		تعداد ساعات*		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی		مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه نیست.	مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه است.	نظری	عملی		
۲۷	اقتصاد منطقه ای*	۲	۲	-	-	۱۶		✓	۳۲	-	-	-
۲۸	پایداری و تاب آوری اقلیمی*	۲	۲	-	-	۱۶		✓	۳۲	-	-	-
۲۹	سمینار ویژه شهرسازی*	۲	۲	-	-	۱۶		✓	۳۲	-	-	-
۳۰	کارگاه شهرسازی پیشرفته	۴	۱	۳	-	۳۲		✓	۱۶	۹۶	-	-

تکته: دانشجویان رشته برنامه ای منطقه‌ای، از بین دروس تخصصی اختیاری مشترک، مجاز به انتخاب حداکثر ۴ واحد بوده و باقی دروس تخصصی اختیاری (۱۲ واحد) می بایست از بین دروس اختیاری اختصاصی رشته (ستاره دار) اخذ شود. دانشجویان دوره آموزش-محور به جای پایان نامه، موظف به اخذ درس کارگاه شهرسازی پیشرفته (۴ واحد) و یا درس سمینار ویژه شهرسازی (۲ واحد) به همراه یک درس تخصصی اختیاری (۲ واحد) هستند.

جدول (۵ الف) - عنوان و مشخصات کلی دروس پایانی رشته برنامه ریزی منطقه ای (شیوه آموزش - پژوهش محور)

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد
الف	پایان نامه	۴

جدول (۵ ب) - عنوان و مشخصات کلی دروس پایانی رشته برنامه ریزی منطقه ای (شیوه آموزش محور)

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد
الف	کارگاه شهرسازی ویژه	۴
ب	سمینار ویژه شهرسازی + یک درس اختیاری دو واحدی	مجموعاً ۴

فصل سوم
ویژگی‌های دروس

دروس تخصصی الزامی

الف) عنوان درس به فارسی:		نظریه های برنامه ریزی منطقه ای	
عنوان درس به انگلیسی:		Regional Planning Theories	
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☒	
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

در این درس دانشجویان با فرایند برنامه ریزی منطقه ای آشنا می شوند. همچنین مبانی، مفاهیم و نظریه های برنامه ریزی و توسعه منطقه ای (تئوریهای برنامه ریزی منطقه ای که به نحوی ابعاد فضایی توسعه را مد نظر دارند). نیز در این درس ارائه می شود.

اهداف ویژه:

- شناخت مفاهیم برنامه ریزی منطقه ای و شناخت گروه ها و پیچیدگی روابط در فرایند برنامه ریزی منطقه ای
- شناخت نظریه های مکانی متفاوت در سطح منطقه

مباحث یا سرفصل ها:

- فرایند برنامه ریزی
- تعاریف و مفاهیم مرتبط با برنامه ریزی منطقه ای، توسعه و توسعه فضایی، ساختار فضایی و سازمان فضایی.
- نظریه های برنامه ریزی منطقه ای
 - نظریه های مکانی
 - قطب رشد و مفاهیم مرتبط
 - نظریه مرکز-پیرامون
 - نظریه برگشت تمرکز
 - نظریه عملکردهای شهری در توسعه روستایی (UFRD)
 - نظریه پیوندهای دو سویه شهر و روستا و شبکه منطقه ای
 - نظریه های مرتبط با اندازه شهر
 - نظریه های مرتبط با برنامه ریزی و توسعه مناطق کلان شهری
 - نظریه های مرتبط با نظام شهری
 - پدیده جهانی شدن و توسعه منطقه ای
 - بررسی تجارب ارزیابی و سنجش تاب آوری منطقه ای

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- ارائه تمرین های هفته ای
- روش های تعاملی
- استفاده از روشهای مستقیم
- استفاده از روشهای مساله محور (case)

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	مقاله مساله محور
٪۲۰	ندارد	آزمون های نوشتاری: ٪۷۰	ندارد
		عملکردی: ٪۱۰	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ابزار ارائه و سمعی بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

زیاری، کرامت الله (۱۳۹۶)، مکتب ها، نظریه ها و مدل های برنامه و برنامه ریزی منطقه ای، انتشارات دانشگاه تهران، تهران.

LeGates ,Richard T (2022). City and Regional Planning .Routledge

Rondinelli, Dennis A. (2019) Urban and Regional Development Planning: Policy and Administration, Cornell University Press

Hall , Peter Geoffrey; Tewdwr-Jones , Mark (2019) Urban and Regional Planning, Routledge

Friedman, J. and C. Weaver (1979), *Territory and Function: The Evolution of Regional Planning*, Berkeley: University of California Press.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

عنوان درس به فارسی:		روش های برنامه ریزی منطقه ای	
عنوان درس به انگلیسی:		Regional Planning Methods	
نوع درس و واحد			
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☒	
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐	۲ واحد نظری
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

- آشنایی دانشجویان با روشهای مختلف تحلیل در برنامه ریزی منطقه ای

اهداف ویژه:

- آشنایی با روشهای تحلیل و پیش بینی ساختار فضائی مناطق
- آشنایی با روشهای تلفیق مطالعات منطقه ای

پ) مباحث یا سرفصل ها:

(۱) مقدمه ای بر برنامه ریزی منطقه ای و لزوم بکارگیری روش های برنامه ریزی منطقه ای

- روشهای برنامه ریزی و اطلاعات و داده های مورد نیاز

(۲) روشهای تحلیل ساختار فضائی مناطق

- مقدمه ای بر ساختار فضائی / سازمان فضائی
- روشهای ساده برای تحلیل ساختار فضائی مناطق
- ✓ روش شاخص مرکزیت (Centrality Index)
- روشهای پیچیده برای تحلیل ساختار فضائی مناطق
- ✓ روش تحلیل عاملی (Factor Analysis)
- ✓ روش تحلیل خوشه ای (Cluster Analysis)

(۳) روش های تحلیل و پیش بینی فعالیت های اقتصادی

- روش ترکیب - سهم (Shift - and -Share Analysis)
- روش اقتصاد پایه LQ
- روش تحلیل داده
- ✓ روش های ساخت جداول داده - ستانده در سطح منطقه
- روش RAS
- روش Modified RAS
- ✓ نحوه محاسبه ضرایب بس شمار و اشتغال در سطح منطقه
- ✓ نحوه محاسبه تغییرات اشتغال حاصل از تغییرات در تقاضای نهایی

(۴) روش های ارزیابی:

- روش های ارزیابی جزئی
- روش های ارزیابی جامع (PBS / GAM / SCBA)
- روش های ارزیابی چند معیاری:

✓ روش فرایند تحلیل سلسله مراتبی (AHP)

✓ روش فرایند تحلیل شبکه ای (ANP)

✓ مدل FANP

۵) روش های ارزیابی اثرات زیست محیطی EIA

۶) تحلیل شبکه (Network Analysis)

• نمودار میله ای

• روش مسیر بحرانی (CPM)

• فن ارزیابی و بازنگری پروژه PERT

۶) روش های تلفیق

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

– ارائه تمرین های هفته ای

– روش های تعاملی

– استفاده از روشهای مستقیم

– استفاده از روشهای مساله محور (case)

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

مقاله مساله محور	آزمون های نهائی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
ندارد	آزمون های نوشتاری: ۵۰٪	ندارد	۲۰٪
	عملکردی: ۳۰٪		

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

– ابزار ارائه و سمعی بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

زیاری، کرامت الله (۱۳۹۶). اصول و روش های برنامه ریزی منطقه ای. انتشارات دانشگاه تهران

کلانتری، خلیل (۱۳۹۶). مدل های کمی در برنامه ریزی. انتشارات دانشگاه تهران، تهران

Field, Brian, Macgregor, Bryan (2018). *Forecasting Techniques for Urban and Regional Planning*. Routledge.

Klosterman, Richard E., Brooks, Kerry, Drucker, et.al. (2018). *Planning Support Methods: Urban and Regional Analysis and Projection*. Rowman & Littlefield

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

تجارب برنامه ریزی ملی و منطقه‌ای		الف) عنوان درس به فارسی:	
نوع درس و واحد	National and regional planning experiences	عنوان درس به انگلیسی:	
نظری ■ ☐ پایه ☐	-	دروس پیش نیاز:	
تخصصی الزامی ■ ☐ عملی ☐	-	دروس هم نیاز:	
تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐	۲ واحد نظری	۲	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ...

ب) هدف کلی:

درس تجارب برنامه ریزی ملی و منطقه ای تلاش می نماید تا زمینه آشنایی دانشجویان کارشناسی ارشد برنامه ریزی منطقه ای را با زمینه تاریخی برنامه ریزی منطقه ای و ملی در جهان و ایران فراهم آورد. در این کلاس، ضمن تحلیل سرچشمه ها و تجارب برنامه ریزی ملی و منطقه ای، نقاط قوت و نقاط ضعف موجود در تکوین چارچوب های کنونی برنامه ریزی ملی و منطقه ای به نقد گذاشته می شود و در نهایت تلاش خواهد شد تا با پیوند وضعیت موجود ایران در مقایسه با تجربه جهانی، به چشم اندازهای پیش رو در این عرصه پرداخته شود. بدین منظور تسلط به اهداف ویژه زیر در قالب تمرکز بر آشنایی عمومی با تجارب و وضع موجود چارچوب برنامه ریزی ملی و منطقه ای، پیگیری می شوند:

- تحلیل نخستین پژوهاک های برنامه ریزی ملی و منطقه ای در جهان
- چالشهای برنامه ریزی ملی و منطقه ای در جهان و ایران
- تجارب و رویکردهای نوین جهانی قابل بهره برداری در نظام برنامه ریزی و مدیریت سرزمینی ایران

اهداف ویژه:

- تحلیل ارتباطات عمودی و افقی موجود در نظام برنامه ریزی ایران (از ملی تا محلی)
- آسیب شناسی و شناخت موانع موجود در تحقق برنامه های ملی و منطقه ای

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- ۱) درآمد: برنامه ریزی ملی و منطقه ای: عرصه ای از منافع، نهادها و روابط
- ۲) برخی از ابعاد و رویکردهای در حال تکوین برنامه ریزی ملی در جهان: انعکاس دیدگاه های فراملی (Supra-National perspectives)، چالشهای اقلیمی، توزیع متوازن فرصت های اقتصادی در سطح کشور، دسترسی عادلانه به خدمات اساسی و مشارکت در برنامه ریزی و اجرا و ...
- ۳) برنامه ریزی فضایی منطقه ای و فراملی: چالشهای امروز، دورنمای آینده
- ۴) پیوند برنامه های پنج ساله ملی و توسعه منطقه ای در جهان و ایران
- ۵) تجارب برنامه ریزی منطقه ای در اروپا و امریکا
- ۶) تجارب برنامه ریزی منطقه ای در آسیا، استرالیا و منطقه خاورمیانه
- ۷) جایگاه اقدامات فراملی، دستورکارها و تعهدات جهانی در برنامه ریزی ملی و منطقه ای
- ۸) سرچشمه های اندیشه توسعه و برنامه ریزی در ایران (۱۳۳۷-۱۳۱۶)
- ۹) تثبیت جایگاه برنامه ریزی (۱۳۴۶-۱۳۳۸)
 - تولد برنامه ریزی در ایران
 - برنامه ریزی منطقه ای و آمایش سرزمین در دوران پهلوی
- ۱۰) تحولات و گذار به فضای نوین برنامه ریزی ملی و منطقه ای از دوره پهلوی به جمهوری اسلامی
- ۱۱) چارچوب و نظام کنونی برنامه ریزی ملی در ایران-ج ۱
 - برنامه های پنج ساله

- آمایش سرزمین در ایران (پس از انقلاب)
- مؤسسات ذریبط در اداره سرزمین
- مدیریت سرزمین در ایران
- سطوح آمایش سرزمین در ایران
- ۱۲) چارچوب و نظام کنونی برنامه ریزی ملی در ایران-ج ۲
- طرحهای کالبدی ملی و منطقه ای
- چشم انداز بیست ساله و برنامه های توسعه بعد از انقلاب
- ۱۳) طرح ریزی و مدیریت مجموعه های شهری در ایران
- ۱۴) آسیب شناسی توسعه ملی و منطقه ای در وضع موجود در ایران
- ۱۵) ضروت تغییر به یک فرآیند برنامه ریزی فضایی دموکراتیک تر؛ مشارکت شهروندان و بازیگران محلی و منطقه ای
- ۱۶) چشم اندازهای نو پیش روی برنامه ریزی ملی و منطقه ای در ایران

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- مطالعه فردی بر اساس متون معرفی شده
- روش های تعاملی
- استفاده از روشهای مستقیم
- استفاده از رویکرد مساله محور (problem-oriented approach)

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	مقاله مساله محور
۱۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۶۰٪	۲۰٪
		عملکردی: ۱۰٪	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

- ابزار ارائه و سمعی بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- آل یاسین، احمد (۱۳۹۳) تاریخچه برنامه ریزی توسعه در ایران (آسیب شناسی توسعه نیافتگی)، مرکز نشر سمر، تهران.
- ابراهیم زاده، ع. و موسوی، م. (۱۳۹۴). اصول و مبانی آمایش سرزمین. انتشارات سمت.
- بالدوین، جورج بی. (۱۳۹۴) برنامه ریزی و توسعه در ایران، ترجمه میکائیل عظیمی، نشر علم، تهران.
- بوستاک، فرانسیس و جونز، جفری (۱۳۹۵) برنامه ریزی و قدرت در ایران؛ ابوالحسن ابتهاج و توسعه اقتصادی زیر سلطه شاه، نشر کویر، تهران.
- توفیق، فیروز (۱۳۸۴)، آمایش سرزمین: تجربه جهانی و انطباق آن با وضع ایران، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران، تهران.
- توفیق، فیروز (۱۳۸۵) برنامه ریزی در ایران و چشم انداز آینده آن، موسسه آموزش عالی و پژوهش مدیریت و برنامه ریزی، تهران.
- صابر، هدی (۱۳۹۸) پنجاه سال برنامه ریزی، نشر کتاب پارسه، تهران.
- مخدوم، م. (۱۳۹۴). شالوده آمایش سرزمین. دانشگاه تهران.
- مک لئود، تاس.اچ (۱۳۷۷) برنامه ریزی در ایران بر اساس تجارب گروه مشاور هاروارد در ایران در تهیه برنامه عمرانی سوم، ترجمه علی اعظم محمدیگی، تهران، نشر نی.
- نوز، بهروز هادی (۱۳۸۹) بررسی نظام برنامه ریزی اقتصادی در ایران (دوره قبل از انقلاب اسلامی)، مجلس شورای اسلامی.
- نبیلی، مسعود و کریمی، محسن (۱۳۹۷) برنامه ریزی در ایران ۱۳۵۶-۱۳۱۶، نشر نی، تهران.
- هنسن، نایلز (۱۳۷۶)، سیاستگذاری منطقه ای جهانی در حال دگرگونی، دفتر آمایش و برنامه ریزی منطقه ای، تهران.

- Purkarthofer, E., Humer, A., & Mäntysalo, R. (2021) Regional planning: an arena of interests, institutions and relations, *Regional Studies*, 55:5, 773-777, DOI: 10.1080/00343404.2021.18۷۵۱۲۸
- Hall, P. and Pfeiffer, U., (2002). *Urban Future 21: A Global Agenda for Twenty-first Century Cities*. Spon Press, Taylor & Francis Group.
- Reimer, M., Getimis, P., & Blotevogel, H. (Eds.). (2014). *Spatial planning systems and practices in Europe: A comparative perspective on continuity and changes*. Routledge.
- Alterman, R. (Ed.). (2001). *National-level planning in democratic countries: an international comparison of city and regional policy-making* (Vol. 4). Liverpool University Press.
- Amirahmadi, H. (1986). Regional planning in Iran: a survey of problems and policies. *The Journal of Developing Areas*, 20(4), 501-530.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله‌ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

الف) عنوان درس به فارسی:		کارگاه برنامه ریزی راهبردی منطقه‌ای	
عنوان درس به انگلیسی:		Regional Strategic Planning Studio	
نوع درس و واحد			
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☐	
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☒ عملی ☒	
تعداد واحد:	۳	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:	۹۶	رساله / پایان نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☒ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

هدف از اجرای این کارگاه بکارگیری دانش نظری و آنچه در قالب دروس نظری برنامه ریزی منطقه ای آموخته شده است در تهیه یک طرح راهبردی برنامه ریزی فضایی (آمایش منطقه ای) در سطح یک منطقه / ناحیه است.

اهداف ویژه:

- پرورش توانایی دانشجویان در پرسشگری، مسئله‌یابی و تحلیل عمیق
- پرورش مهارت عملی دانشجویان در انجام مطالعه میدانی و استفاده هدفمند از چارچوبهای نظری، روش‌های برنامه‌ریزی منطقه‌ای
- پرورش خلاقیت ایده‌سازی و تحلیل راه‌حل‌ها به شیوه تعاملی و گروهی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

اجرای برنامه این کارگاه شرح زیر است:

- ۱) انتخاب گروههای کار و منطقه/ ناحیه مورد مطالعه.
- ۲) مروری مختصر بر برنامه ریزی راهبردی فضایی و طرحهای آمایش منطقه ای.
- ۳) انجام مطالعات اولیه مورد نیاز و تهیه جدول SWOT.
- ۴) برگزاری جلسات نظرخواهی و مشارکت بهره وران.
- ۵) تدوین چشم انداز اولیه برای توسعه آتی منطقه.
- ۶) نظرخواهی و مشارکت بهره وران در مورد چشم انداز آتی منطقه و تدقیق آن.
- ۷) ارائه راهبردها و برنامه های عمل (Action Plan) برای تحقق چشم انداز طرح.
- ۸) نظرخواهی و مشارکت با بهره وران و نهائی کردن راهبردها و برنامه های عمل.
- ۹) تهیه و ارائه گزارش نهائی طرح.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- ارائه تمرین های هفته ای
- روش های تعاملی
- استفاده از روشهای مستقیم
- استفاده از روشهای مساله محور (case)

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

کرسئون و ارزشیابی مستمر هفتگی	میان ترم	آزمون های نهائی	طرح پایانی
۱۰٪	(۲۰٪)	ژورمان برنامه عملیاتی تهیه شده (۳۰٪)	۴۰٪

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

- ابزار ارائه و سمعی بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

این درس عملی است و از دانش های دروس قبل استفاده می گردد.

ه) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنائی قابل انجام است.

الف) عنوان درس به فارسی:		کارگاه برنامه ریزی عملیاتی منطقه‌ای	
عنوان درس به انگلیسی:		Regional Action Planning Studio	
نوع درس و واحد			
دروس پیش نیاز:	کارگاه برنامه ریزی راهبردی منطقه‌ای	پایه ☐	نظری ☐
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☒	عملی ☒
تعداد واحد:	۳	تخصصی اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۹۶	رساله / پایان نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☒ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

در کارگاه برنامه ریزی عملیاتی منطقه ای، تلاش می شود تا برپایه تجارب و فعالیتهای صورت گرفته در کارگاه برنامه ریزی راهبردی منطقه ای، امکان تبدیل مضامین راهبردی و برنامه فضایی تهیه شده در کارگاه فوق به تجلیات اجرایی و عملیاتی میسر شود. لذا هدف از این درس که پس از کارگاه برنامه ریزی راهبردی منطقه ای ارائه می شود، دستیابی به توانایی لازم در حوزه گذار از برنامه های راهبردی منطقه ای به برنامه های عملیاتی و اجرایی منطقه ای است.

اهداف ویژه:

- آشنایی با مبانی و روشهای عملیاتی نمودن طرحها و برنامه های راهبردی منطقه ای
- آشنایی با نحوه تبدیل برنامه راهبردی به درختواره های چشم انداز/اهداف تا سیاست ها و طرح
- تهیه عناوین و شناسنامه طرحهای موضوعی و موضوعی مورد نیاز و اولویت بندی آنها
- تهیه محتوای یک طرح ، با انتخاب یکی از طرحهای موضوعی یا موضوعی پیشنهاد شده، در قالب طرح عملیاتی

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- مرحله اول: رویکرد نظری، تجارب جهانی و ارائه چارچوب مفهومی طرح
- مرحله دوم: روزآمدسازی مطالعات شناخت بر پایه رویکرد نظری
- مرحله سوم: تدقیق مرحله تحلیل و برنامه ریزی

- تدقیق مرحله تحلیل بر پایه رویکرد نظری و تجارب جهانی
- تدقیق برنامه ارائه شده و تهیه درختواره های برنامه ریزی راهبردی
- شناسنامه طرحها و پروژه های اجرایی
- اولویت بندی طرحها

۴) مرحله چهارم: ارائه برنامه عملیاتی/اجرایی و خروجی های آن

- شاخص های عملکرد
- شناسایی متولیان اقدام
- ساز و کار تامین مالی طرح و پروژه های مربوطه
- شاخص های پایش و کنترل عملکرد
- ساز و کار پایش و ارزیابی اجرا
- اصلاحات قانونی و نهادی پیشنهادی
- پیش نویس طرح ها و پروژه ها
- دفترچه ضوابط و مقررات

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- مطالعه فردی بر اساس متون معرفی شده
- روش های تعاملی
- استفاده از روشهای مستقیم
- استفاده از روشهای مساله محور (case)

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

کرسئون و ارزشیابی مستمر هفتگی	میان ترم	آزمون های نهائی	طرح پایانی
۱۰٪	تحویل میان کار برنامه (۲۰٪)	ژوژمان برنامه عملیاتی تهیه شده (۳۰٪)	۴۰٪

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

— ابزار ارائه و سمعی بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

این درس عملی است و از دانش های دروس قبل استفاده می گردد.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی قابل انجام نیست.

دروس تخصصی اختیاری

الف) عنوان درس به فارسی: سمینار مسائل شهرسازی		عنوان درس به انگلیسی: Seminar on Urban Planning & Design Experiences		نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐	نظری ☒	
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐	عملی ☐	
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☒	نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان نامه ☐		
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس		مرتبط با آمایش/مأموریت ☐	مرتبط با مأموریت/آمایش ☒	موسسه نیست ☐ موسسه است ☒

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر: ...

ب) هدف کلی:

هدف از ارائه این درس، آشنایی با تجارب شهرسازی در ایران و جهان، و تبیین و تحلیل مصادیق عینی و واقعی در حوزه عملی است. این هدف به واسطه دعوت از میهمانان صاحب نظر و متخصص و ارائه سخنرانی با مشارکت مستقیم و فعال دانشجویان و متعاقباً طرح سؤال و مباحثه از سوی ایشان در طول دوره دنبال می شود.

اهداف ویژه

- کمک به فهم انتقادی رابطه میان نظریه و عمل، به واسطه تحلیل تجارب و مصادیق عمل شهرسازی
- ارتقاء توانایی دانشجویان در تحلیل مصادیق در پیوند با زمینه سیاسی-اقتصادی-اجتماعی و مختصات زمانی و جغرافیایی تجارب

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. تبیین ماهیت کلاس و تشریح فرآیند برگزاری آن
۲. تصمیم گیری در خصوص موضوعات مهم و اولویت دار در تعامل با دانشجویان
۳. تعیین و معرفی میهمانان صاحب نظر و متخصص
۴. تخصیص موضوعات و میهمانان به دانشجویان جهت مشارکت مستقیم و فعال
۵. ارزیابی و نتیجه گیری از مباحث ارائه شده به تفکیک جلسات و همین طور در پایان دوره

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

دعوت از میهمان، ارائه های کلاسی، تعامل و مباحثه، تحلیل نمونه ها و تجارب عینی (داخلی و خارجی)، تمرین و تکالیف هفتگی، بازدید و سفر علمی و ...

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
۵۰-۸۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۵۰-۲۰٪	ندارد
		عملکردی: -	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ابزار نمایش فیلم و پاورپوینت

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

این درس در قالب سلسله سخنرانی ها از سوی صاحب نظران و متخصصان با تجربه در حوزه شهرسازی با هدایت استاد درس و مشارکت مستقیم و فعال دانشجویان دنبال می شود. در عین حال، شامل معرفی و ارائه کتاب، مقاله، طرح های مطالعاتی و همینطور اسناد مرتبط به فراخور طرح موضوعات در طول دوره خواهد بود.

- ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله‌ها برای نابینایان.
- خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

الف) عنوان درس به فارسی: سمینار شهر اسلامی		عنوان درس به انگلیسی: Seminar on Islamic City		نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:		-		پایه ☐ نظری ☒
دروس هم نیاز:		-		تخصصی الزامی ☐ عملی ☐
تعداد واحد:		۲		تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:		۳۲		رساله / پایان نامه ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس		مرتبط با آمایش/مأموریت		مرتبط با مأموریت/آمایش
		موسسه نیست ☐		موسسه است ☒

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ...

ب) هدف کلی:

اگر چه از ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی در ایران بحث شهرسازی اسلامی به عنوان موضوعی بحث برانگیز و به صورت مناظرات لفظی میان صاحبان حرفه های مذکور وجود داشته است، اما فرصت های علمی اندکی برای طرح موضوع به گونه ای که زمینه نقد واقعی و شناخت واقع بینانه را فراهم کند، ایجاد شده است.

اهداف ویژه:

- کند و کاوی در موضوع شهر اسلامی، تا بر اساس آن مفهوم شهرسازی اسلامی و مبانی نظری آن، به شیوه ای که باید (و نه آن گونه که مستشرقین معرفی می کنند) مورد بحث قرار گیرد.
- بررسی و به چالش کشیدن راهبردهای ایجاد الگوهای برنامه ریزی و طراحی شهری در جامعه ای اسلامی و چگونگی تحقق آن ها

پ) مباحث یا سرفصل ها:

درس به صورت سمینار برگزار خواهد شد و برخی محورهای کلیدی به شرح زیر است:

- نسبت فرهنگ و هویت با شهر
- مفهوم شهر در اسلام و شهر اسلامی
- ارکان و عوامل شکل دهنده شهر اسلامی
- مبانی نظری شهرسازی اسلامی
- تجلیات و عینیات شهر اسلامی
- آرمانشهر اسلامی
- الگوها و اولویتهای برنامه ریزی شهری در شهر اسلامی
- شهرسازی اسلامی در دوران مدرن
- سیاست های تحقق پذیری
- چالش ها و موانع اجرایی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- پرورش نگرش انتقادی به یافته های مستشرقین در باب شهر اسلامی
- دعوت از صاحب نظران مطالعات شهر اسلامی در حوزه های اقتصاد، جامعه شناسی، معماری و... به منظور تبیین چارچوب شهر اسلامی

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
۵۰-۸۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۵۰-۲۰٪	ندارد
		عملکردی: -	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ابزار نمایش فیلم و پاورپوینت

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

آرنولد، توماس (۱۳۹۷)، تاریخ گسترش اسلام، ترجمه ابوالفضل عزتی، انتشارات دانشگاه تهران، تهران، ایران

بلخاری قهی، حسن (۱۴۰۰)، در باب زیبایی؛ زیبایی شناسی در حکمت اسلامی و فلسفه غربی، انتشارات دانشگاه تهران، تهران، ایران

سیحانی، حسن (۱۴۰۱)، اسلام و اقتصاد، انتشارات دانشگاه تهران، تهران، ایران

Falahat, S. (2022). *Cities and Metaphors: Beyond Imaginaries of Islamic Urban Space*. Routledge.

Munt , H. (2020). *The Holy City of Medina: Sacred Space in Early Islamic Arabia*. Cambridge University Press.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

عنوان درس به فارسی: تدوین طرح تحقیق و پایان نامه		عنوان درس به انگلیسی: Research Design and Thesis Writing	
نوع درس و واحد			
پایه ☐	نظری ☒	-	دروس پیش نیاز:
تخصصی الزامی ☐	عملی ☐	-	دروس هم نیاز:
تخصصی اختیاری ☒	نظری-عملی ☐	۲	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۳۲	تعداد ساعت:
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس			
مرتبط با مأموریت/آمایش	مرتبط با آمایش/مأموریت		
موسسه است ☒	موسسه نیست ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ...

ب) هدف کلی:

آشنا ساختن دانشجویان دوره با مفاهیم، اصول و شرایط کلی و عمومی، و مقررات تهیه طرح تحقیق و پایان نامه (نظیر: تعریف و هدف تهیه پایان نامه، نحوه انتخاب موضوع، انتخاب استاد راهنما، تنظیم روش تحقیق و ...).

اهداف ویژه:

- آشنایی با نگارش طرح های پیشنهادی پژوهشی به دستگاه های علمی و اجرایی
- نگارش پایان نامه و رساله

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. اهمیت و ویژگی های پایان نامه (دو ویژگی اصلی: مستندسازی و مستدل سازی)
۲. انتخاب موضوع تحقیق: نقش استاد راهنما و مشاور، عوامل مؤثر در انتخاب موضوع، ارتباط موضوع با رشته شهرسازی، تازگی و عدم تکرار، مشخص بودن عنوان (زمانی، مکانی و موضوعات یا مجهولات مورد نظر) و هدف و تا حدودی روش، ضرورت نوشتن عنوان به زبان انگلیسی، مطالعه ی سابقه ی موضوع
۳. تهیه ی سؤالات/ فرضیه ها
۴. تهیه ی طرح تحقیق
۵. تهیه و تنظیم چارچوب نظری
۶. ارائه: تهیه ی گزارش و ..
۷. روش تحقیق (مستدل سازی):
- از نظر نحوه ی استدلال: قیاسی - استنتاجی / استقرایی (از خاص به عام یا از جزء به کل)
- از نظر ماهیت: کمی / کیفی
- روش های توصیفی، تحلیلی، اکتشافی، مقایسه ای، آماری، تجربی، ارزیابی
۸. شرایط انتخاب تعداد و نوع نمونه های خاص
۹. اجزاء پایان نامه: چکیده، فهرست مطالب، تصاویر، نقشه ها و ...، مقدمه، فصول (شامل: سابقه ی موضوع، چارچوب نظری، ...، اصل مطالعه)، نتیجه گیری و پیشنهاد، ضمائم، فهرست منابع، فرمت و شکل پایان نامه.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تلفیق مباحث نظری و عملی پژوهش از طریق همفکری در روش حل مسئله در اجرای تمرین های کلاسی و پژوهش میدانی

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
۵۰-۸۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۵۰-۲۰٪	ندارد
		عملکردی: -	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ابزار نمایش فیلم و پاورپوینت

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

Hammond, M. (2022). *Writing a Postgraduate Thesis or dissertation. Tool for Success*. Routledge

Mweene, O (2019). *Research Proposal and dissertation Writing*. Scholar press.

Naom, S G. (2019). *Dissertation Research and Writing For Built Environment Stuent*. Routledge

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

الف)عنوان درس به فارسی: روش شناسی پژوهش		
عنوان درس به انگلیسی: Research Methodology		نوع درس و واحد
ندارد		پایه ☐ نظری ☒
ندارد		تخصصی الزامی ☐ عملی ☐
۲	تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	
۳۲	رساله / پایان نامه ☐	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس		
مرتبط با		مرتبط با
آمایش/مأموریت موسسه		مأموریت/آمایش موسسه
نیست ☐		است ☒

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☒ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

- آشناسازی دانشجویان با روش شناسی پژوهش
- ایجاد درک بهتر از نحوه انتخاب و کاربرست روش های مختلف پژوهشی

اهداف ویژه:

- درک بهتر چگونگی طراحی یک پژوهش
- آشناسازی دانشجویان با روش ها و تکنیک های رایج و تکنیک های جدید و نوآورانه در شهرسازی

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- روش شناسی، روش و طراحی یک پژوهش
- طراحی پژوهش کیفی: نظریه ی زمینه ای؛ مردم شناسی
- تکنیک های جمع آوری داده ی کیفی؛ نحوه ی تحلیل داده ها و نحوه ی گزارش آن
- روش های نوآورانه در پژوهش کیفی
- طراحی پژوهش کمی
- تکنیک های جمع آوری داده ی کمی؛ نحوه ی تحلیل داده ها و نحوه ی گزارش آن
- روش های نوآورانه در پژوهش کمی
- طراحی پژوهش ترکیبی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

راهبرد اصلی این درس آموزش بر مبنای واکاوی و واسازی نمونه های پژوهشی روز دنیا بر روی موضوعات و مسائل شهری است.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
۱۰۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: -	ندارد
		آزمون های عملکردی: -	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ابزار نمایش فیلم و پاورپوینت

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- ۱- Ewing, R., & Park, K. (Eds.). (2020). *Advanced Quantitative Research Methods for Urban Planners*. Routledge
- ۲- Ewing, R., & Park, K. (Eds.). (2020). *Basic Quantitative Research Methods for Urban Planners*. Routledge.
- ۳- Baum, S. (Ed.). (2021). *Methods in Urban Analysis*. Springer. Chicago
- ۴- Gaber, J. (2020). *Qualitative analysis for planning & policy: Beyond the numbers*. Routledge.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنوایان، امکان روخوانی کتابها و مقاله ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

الف) عنوان درس به فارسی: مدل های تحلیل آماری		
عنوان درس به انگلیسی:	Basic Econometrics	
نوع درس و واحد		
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☒
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان نامه ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس		
مرتبط با مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه نیست مأموریت/آمایش موسسه است ☒		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☒ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

اقتصادسنجی هنر تفسیر داده به منظور آزمون نظریات و فرضیات آماری است. در این درس دانشجویان با اصول اولیه استدلال های آماری آشنا شده و با روش رگرسیون خطی و مدل های انتخاب گسسته کار می کنند. اصول اولیه کار با داده ها و انجام یک پروژه تجربی نیز در درس آموزش داده خواهد شد.

اهداف ویژه:

ایجاد یک پیش زمینه نظری قوی در اقتصادسنجی سطح مقدماتی، توانایی پیاده سازی تکنیک ها و نقد مطالعات تجربی
یادگیری عملی کار با نرم افزار R

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. مقدمه ای بر اقتصادسنجی و کاربرد آن
۲. مفاهیم اساسی احتمال: متغیرهای تصادفی، توزیع های گسسته و توزیع های پیوسته
۳. مفاهیم اساسی آمار: نمونه گیری، آماره های توصیفی، تخمین، آزمون های فرضیه و نیکویی برازش
۴. اصول طراحی پرسشنامه و گردآوری داده
۵. آموزش مقدماتی نرم افزار R
۶. رگرسیون ساده خطی: تخمین و استنتاج آماری
۷. رگرسیون چندمتغیره خطی: تخمین و استنتاج آماری
۸. مباحث پیشرفته رگرسیون خطی: داده های کیفی، واریانس ناهمسانی و هم خطی متغیرها
۹. معرفی مدل های انتخاب و بررسی ویژگی آنها
۱۰. مدل های لجیت دوگانه: تخمین و استنتاج آماری
۱۱. اصول انجام یک پروژه تجربی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- کار با داده های واقعی و به روز دنیا
- تکالیف درسی کوتاه مدت و کار عملی در کلاس به منظور ایجاد انگیزه برای مشارکت در بحث
- کار عملی با نرم افزار آماری R
- معرفی منابع اطلاعات و تجربیات بین المللی

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
۸۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: -	ندارد
		عملکردی: ۲۰٪	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ابزار نمایش فیلم و پاورپوینت - آزمایشگاه و رایانه برای استفاده‌ی دانشجویان

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

Ross, S. M. (2020). *Introduction to probability and statistics for engineers and scientists*. Academic Press.
 Stock, J. H., & Watson, M. W. (2019). *Introduction to Econometrics, Global Edition*. Pearson Education.
 Washington, S., Karlaftis, M.G., Mannering, F., & Anastasopoulos, P. (2020). *Statistical and Econometric Methods for Transportation Data Analysis* (3rd ed.). Chapman and Hall/CRC

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله‌ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

الف) عنوان درس به فارسی:		تحلیل داده‌های شهری	
عنوان درس به انگلیسی:		Urban Data Analysis	
نوع درس و واحد			
پایه ☐ نظری ☒		-	
تخصصی الزامی ☐ عملی ☐		-	
تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐		۲	
رساله / پایان نامه ☐		۳۲	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس			
مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☒	مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه نیست ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☒ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ...

ب) هدف کلی:

با توجه به رشد روزافزون انواع داده‌های جمع‌آوری شده از سطح شهرها شامل داده‌های کاربری زمین، مصرف انواع انرژی، حجم تردد، سامانه‌های حمل‌ونقل همگانی، آلودگی صوتی و هوا، تلفن همراه و ... نیاز است تا دانشجویان در دوره کارشناسی ارشد با اصول اولیه تحلیل داده‌ها با کاربرد در مثال‌های شهری آشنا شوند.

اهداف ویژه:

- آشنایی با روش‌های مصورسازی داده‌ها (Data Visualization)
- آشنایی با روش‌های داده‌کاوی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. اهمیت و لزوم تحلیل کلان داده‌ها در برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای
۲. کاربردهای تحلیل داده‌های کلان در برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای ایران
۳. مرور آمار توصیفی
۴. تکنیک‌های مصورسازی داده‌ها
۵. مثالهای کاربردی در نرم‌افزار R
۶. اندازه‌گیری مشابهت و تفاوت داده‌ها
۷. پاکسازی داده‌ها
۸. خلاصه‌سازی داده‌ها
۹. تکنیک‌های تشخیص الگوها
۱۰. دسته‌بندی داده‌ها (Data Classification)
۱۱. خوشه‌بندی داده‌ها (Data Clustering)
۱۲. تشخیص داده‌های پرت

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- کار با داده‌های واقعی و به روز دنیا
- تکالیف درسی کوتاه مدت و کار عملی در کلاس به منظور ایجاد انگیزه برای مشارکت در بحث
- کار عملی با نرم‌افزار آماری R
- معرفی منابع اطلاعات و تجربیات عملی

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
۸۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: -	ندارد
		عملکردی: ۲۰٪	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ابزار نمایش فیلم و پاورپوینت - آزمایشگاه و رایانه برای استفاده‌ی دانشجویان

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

Rae, A., & Wong, C. (Eds.). (2021). *Applied Data Analysis for Urban Planning and Management*. Sage..

Zaki, M. J., Meira Jr, W., & Meira, W. (2014). *Data mining and analysis: fundamental concepts and algorithms*. Cambridge University Press.

Zhao, K., Tarkoma, S., Liu, S., & Vo, H. (2016, December). Urban human mobility data mining: An overview. In *2016 IEEE International Conference on Big Data (Big Data)* (pp. 1911-1920). IEEE

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنوایان، امکان روخوانی کتابها و مقاله‌ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

سیستم‌های اطلاعات مکانی پیشرفته		الف) عنوان درس به فارسی:	
نوع درس و واحد		Advanced GIS	عنوان درس به انگلیسی:
پایه ☐	نظری ☐	-	دروس پیش نیاز:
تخصصی الزامی ☐	عملی ☐	-	دروس هم نیاز:
تخصصی اختیاری ☒	نظری-عملی ☒	۱ واحد نظری- ۲ واحد عملی	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۸۰	تعداد ساعت:
مرتبط با آمویش / مأموریت	مرتبط با مأموریت / آمویش	وضعیت آمویشی / مأموریتی درس	
موسسه نیست ☐	موسسه است ☒		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☒ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ...

ب) هدف کلی:

این درس با گذار از مفاهیم پایه‌ای و مبانی نظری سیستم‌های اطلاعات مکانی (GIS) به دانش دانشجویان در زمینه‌ی کاربردهای GIS در انجام تحلیل‌های پیشرفته‌ی محیطی در مطالعات و برنامه‌ریزی عمق می‌بخشد. در این درس دانشجویان ضمن آشنایی با تحلیل مطلوبیت، به عنوان بنیان تصمیم‌سازی در نظام‌های مدیریت، با کاربرد GIS در انجام مراحل تحلیل مطلوبیت بر اساس داده‌های مکانی آشنا می‌شوند.

اهداف ویژه:

- آشنایی با تحلیل مطلوبیت و کاربرد آن در نظام تصمیم‌سازی مبتنی بر داده‌های مکانی
- کسب مهارت در انجام تحلیل‌های فضایی و شبکه با استفاده از GIS
- آشنایی با WebGIS و زبان برنامه‌نویسی Python و کاربرد آن در انجام تحلیل‌های پیشرفته در GIS

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. پیشینه و مبانی تحلیل مطلوبیت
۲. معرفی تحلیل نزدیکی و کاربرد آن در مطالعات شهری
۳. معرفی تحلیل دسترسی و کاربرد آن در مطالعات شهری
۴. معرفی روش استفاده از تحلیل‌های مکان‌آمار و کاربردهای آن
۵. معرفی انواع تحلیل‌های سطح و کاربرد آن در مطالعات شهری
۶. معرفی انواع تحلیل‌های تراکم و کاربرد آن در مطالعات شهری
۷. معرفی ابزارهای GIS برای انجام مرحله امتیازدهی در تحلیل مطلوبیت
۸. آشنایی با نرم‌افزار CityEngine و کاربرد آن در مطالعات شهری
۹. آشنایی با زبان برنامه‌نویسی Python و کاربرد آن در GIS
۱۰. آشنایی با WebGIS و ارایه نقشه‌ها و تحلیل‌های GIS در محیط آنلاین

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

دانشجویان در قالب پروژه‌ی شخصی یک نمونه تحلیل مطلوبیت بر اساس معیارهای تعیین شده توسط خود آن‌ها در عمل با ابزارهای پیشرفته تحلیلی موجود در GIS - همانند تحلیل‌های نزدیکی، دسترسی، تراکم، مکان‌آمار و سطح - آشنا می‌شوند و در عمل از آن‌ها استفاده می‌کنند.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
۸۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: -	ندارد
		عملکردی: ۲۰٪	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ابزار نمایش فیلم و پاورپوینت

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

Van Maarseveen, M., Martinez, J., & Flacke, J. (Eds.) (2019). *GIS in sustainable urban planning and management: a global perspective*. Taylor & Francis.

Law, M. and Collins, A., (2019). *Getting to Know ArcGIS Pro*. Esri press (to be provided via SJSU library)

O'Sullivan, D., and Unwin, D. (۲۰۱۴). *Geographic Information Analysis*. John Wiley & Sons.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی امکان پذیر نیست.

الف) عنوان درس به فارسی: ارزیابی اثرات توسعه		عنوان درس به انگلیسی:	
نوع درس و واحد		Impact Assessment of the Development	
پایه ☐ نظری ☒		-	
تخصصی الزامی ☐ عملی ☐		-	
تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐		۲	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۳۲	تعداد ساعت:
مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه ☒ است	مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه ☐ نیست	وضعیت آمایشی/مأموریتی درس	

چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: بازدید علمی

ب) هدف کلی:

هدف از ارائه این درس، آشنایی با حوزه‌ای میان رشته‌ای است که به ملاحظات محیط زیستی و ارزیابی اثرات توسعه به عنوان ضرورتی پیش‌گیرانه در مسیر پایداری می‌پردازد. طرح این مباحث به صورت یک بسته‌ی نظری با رویکرد کاربردی برای دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد شهرسازی با گرایش‌های برنامه‌ریزی منطقه‌ای، برنامه‌ریزی شهری، مدیریت شهری و طراحی شهری در نظر گرفته شده است که در قالب تعامل و بحث از نظرگاه‌های مختلف مذکور دنبال خواهد شد.

اهداف ویژه:

مباحث این درس بر تصمیم‌گیری آگاهانه و مبتنی بر شناسایی و تحلیل اثرات (مستقیم و غیر مستقیم) احتمالی مثبت و منفی یک فعالیت خاص بر محیط زیست و اجتماع، تأکید دارد.

پ) مباحث یا سر فصل‌ها:

۱. رویکردها و دیدگاه‌های مختلف نسبت به رشد و توسعه؛
۲. ارزیابی اثرات توسعه: مفاهیم، تعاریف و ضرورت‌ها؛
۳. پیشینه و سیر تحول ارزیابی اثرات توسعه در جهان و ایران؛
۴. اهداف و مقاصد ارزیابی اثرات توسعه؛
۵. اصول ارزیابی اثرات توسعه؛
۶. الزامات قانونی فرآیند ارزیابی اثرات توسعه؛
۷. مراحل مربوط به فرآیند ارزیابی اثرات توسعه؛
۸. روش‌های عمده ارزیابی اثرات توسعه؛
۹. طرح‌ها و پروژه‌های مشمول ارزیابی اثرات توسعه؛
۱۰. گزارش و بیانیه ارزیابی اثرات توسعه؛
۱۱. ارزیابی استراتژیک اثرات توسعه؛
۱۲. ارزیابی اثرات توسعه در نظام فنی و اجرایی کشور؛
۱۳. مسائل و چالش‌های ارزیابی اثرات توسعه؛
۱۴. تجارب، نمونه‌های موردی و مصداق‌های عینی در زمینه‌ی ارزیابی اثرات توسعه؛

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تعامل و مباحثه، تحلیل کتاب و مقاله، تحلیل نمونه‌ها و تجارب عینی (داخلی و خارجی)، شبیه‌سازی پروژه‌های واقعی، تمرین و تکالیف هفتگی، ارائه‌های کلاسی، دعوت از میهمان، بازدید و سفر علمی، تحلیل فیلم و مستند و...

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
۶۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۴۰٪	ندارد
		آزمون های عملکردی: -	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ابزار نمایش فیلم و پاورپوینت

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

اکلستن، چارلز اچ. ۱۳۹۷. ارزیابی اثرات محیط زیستی: راهنمای اجرای بهترین روش های تخصصی. ترجمه سعید کریمی. تهران: دانشگاه تهران.

Glasson, John, Riki Therivel. 2019. Introduction to Environmental Impact Assessment. Routledge.

Mareddy, Anji Reddy. 2017. Environmental Impact Assessment: Theory and Practice. Elsevier .

Therivel, Riki, and 2018. Methods of Environmental and Social Impact Assessment. Routledge.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

عنوان درس به فارسی: ارزیابی توان اکولوژیک		عنوان درس به انگلیسی: Ecological Bearing Capacity Assessment	
نوع درس و واحد			
نظری ■	پایه □	-	دروس پیش نیاز:
عملی □	تخصصی الزامی □	-	دروس هم نیاز:
نظری-عملی □	تخصصی اختیاری ■	۲	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه □		۳۲	تعداد ساعت:
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس			
مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☒	مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه نیست □		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر: ...

ب) هدف کلی:

هدف این درس عبارت است از تمهید چارچوبی میان رشته‌ای از برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای و محیط زیست در راستای شناسایی و آموزش روش‌های مؤثر در ارزیابی توان بوم‌شناختی محیط؛ با این رویکرد که چنین تحلیلی پایه‌ی برنامه ریزی و سیاست‌گذاری قرار خواهد گرفت.

اهداف ویژه:

- آشنایی با تعاریف و اصطلاحات توان بوم‌شناختی و ظرفیت‌های محیط زیستی
- آشنایی با بسترهای نظری مرتبط با ارزیابی توان بوم‌شناختی
- آشنایی با سیر تحولات روش‌های متداول برای ارزیابی‌های محیط زیستی و توان بوم‌شناختی
- آشنایی با رابطه‌ی میان برنامه‌ریزی شهری-منطقه‌ای و ارزیابی توان بوم‌شناختی
- آشنایی با تجارب جهانی و داخلی این حوزه

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مفهوم شناسی: محیط زیست، اکوسیستم‌های طبیعی، منابع طبیعی، بوم‌شناسی، برنامه‌ریزی محیطی، ظرفیت قابل تحمل، ظرفیت برد، تناسب اراضی، ردپای بوم‌شناختی، توسعه و ارزیابی
۲. تبعات توسعه بر اکوسیستم (تغییرات اقلیمی، آلودگی‌ها، از بین رفتن تنوع زیستی، کاهش منابع تجدیدپذیر و...)
۳. رانه‌های طبیعی مؤثر بر تغییرات اکوسیستم (مخاطرات طبیعی: زلزله، سیل، و...)
۴. ضرورت‌های نظری و عملی انجام ارزیابی توان بوم‌شناختی
۵. بسترهای نظری و تحولات آن در رابطه با مفهوم ارزیابی توان بوم‌شناختی
۶. سیر تحول روش‌های ارزیابی توان بوم‌شناختی (اهداف، رویکردها، خروجی‌ها)
۷. معیارهای و شاخص‌های مورد استفاده در ارزیابی توان بوم‌شناختی (جغرافیایی، طبیعی، مصنوع و...)
۸. آشنایی با ابزارهای تحلیلی (نرم افزاری) ارزیابی توان بوم‌شناختی
۹. روش‌های نوین ارزیابی توان بوم‌شناختی (استفاده از الگوریتم‌های ژنتیکی، مدل‌های بهینه‌سازی، مدل‌های تصمیم‌گیری چندمعیاره و چند هدفه)
۱۰. تفسیر نتایج ارزیابی توان بوم‌شناختی و کاربست آن در برنامه ریزی شهری- منطقه‌ای
۱۱. مروری بر تجربیات جهانی و داخلی ارزیابی توان بوم‌شناختی
۱۲. تحلیل و نقد محدودیت‌ها و فرصت‌های ارزیابی توان بوم‌شناختی
۱۳. تبیین افق‌های نوین ارزیابی توان بوم‌شناختی در آینده‌ی برنامه‌ریزی شهری- منطقه‌ای

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- مطالعه فردی بر اساس متون معرفی شده، روش های تعاملی، استفاده از روش های مستقیم، استفاده از روش های مسئله محور (case)

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
۲۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۵۰٪	ندارد
		عملکردی: ۳۰٪	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ابزار نمایش فیلم و پاورپوینت

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

اردکانی، محمدرضا (۱۴۰۰)، اکولوژی، تهران: دانشگاه تهران.

اکلستون، چارلز (۱۳۹۸)، ارزیابی اثرات محیط زیستی؛ راهنمای اجرای بهترین روش های تخصصی، ترجمه سعید کریمی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

کاپوستا، لارنس و لندیس، وین جی (۱۳۹۸)، ارزیابی ریسک محیط زیستی از دیدگاه سیمای سرزمین، ترجمه سعید کریمی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

Organisation for Economic Co-operation and Development, & Organización para la Cooperación y el Desarrollo Económicos. (2012). *Greening development: enhancing capacity for environmental management and governance*. OECD.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

عنوان درس به فارسی: تحقق پذیری برنامه‌های شهری و منطقه‌ای		عنوان درس به انگلیسی: Urban and Regional Plan Implementation		نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☒		
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی ☐		
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	۲ واحد نظری	
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه		
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس		مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه نیست ☐ موسسه است ☒	مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه نیست ☐ موسسه است ☒	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ...

ب) هدف کلی:

اجرا و تحقق‌پذیری برنامه‌ها و طرح‌های توسعه‌ی شهری و منطقه‌ای یکی از موضوعات بسیار مهمی است که کمتر مورد توجه بوده است. بدون انجام ارزیابی از تحقق‌پذیری برنامه‌ها و طرح‌ها، نمی‌توان تصویر روشنی از چالش‌ها، موانع و محدودیت‌های این برنامه‌ها و طرح‌ها را در مسیر تحقق‌پذیری آن‌ها داشت تا بتوان با اجتناب از آن‌ها و تکیه بر نقاط مثبت و فرصت‌های موجود، مسیر برنامه‌ریزی را بهتر و سنجیده‌تر پیمود. هدف این درس آسیب‌شناسی، ارزیابی و تحلیل تحقق‌پذیری برنامه‌ها و طرح‌های توسعه‌ی شهری و منطقه‌ای و عوامل مؤثر بر آن است.

اهداف ویژه:

- آشنایی با تعاریف و اصطلاحات اجرا و تحقق‌پذیری برنامه‌ها و طرح‌ها
- آشنایی با عوامل مؤثر بر اجرا و تحقق‌پذیری برنامه‌ها و طرح‌ها
- آشنایی با نظریه‌های تحقق‌پذیری برنامه‌ها و طرح‌ها
- آشنایی با روش‌ها و مدل‌های ارزیابی اجرا و تحقق‌پذیری برنامه‌ها و طرح‌ها
- آشنایی با تجارب ارزیابی اجرا و تحقق‌پذیری برنامه‌ها و طرح‌ها

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. پایش، اجرا و تحقق‌پذیری؛ مقیاس و نوع برنامه‌ها و طرح‌ها (ملی، منطقه‌ای و محلی)
۲. عوامل تأثیرگذار بر اجرا و تحقق‌پذیری برنامه‌ها و طرح‌ها
 - ۲-۱- کیفیت برنامه‌ها و طرح‌ها (Plan quality)
 - ضوابط و مقررات در برنامه‌ها و طرح‌ها
 - ساز و کارهای اجرا و تحقق‌پذیری در برنامه‌ها و طرح‌ها، و شاخص‌های ارزیابی آن‌ها
 - ملاحظات اقتصادی در برنامه‌ها و طرح‌ها (Capital improvement programs- CIP)
 - برنامه‌ریزی مالی در اجرا و تحقق‌پذیری برنامه‌ها و طرح‌ها (Fiscal planning, Taxing)
 - ملاحظات قانونی و حقوقی در برنامه‌ها و طرح‌ها (قوانین مرتبط با تملک اراضی و یا اختیارات حقوقی برای اجرای مصوبات برنامه‌ها و طرح‌ها؛ Eminent domain, Police power)
 - ۲-۲- ظرفیت، توانمندی و تعهد (Commitment) نهادهای مسئول اجرا و تحقق‌پذیری برنامه‌ها و طرح‌ها
 - ۲-۳- مشارکت مردم و نقش آن‌ها در اجرا و تحقق‌پذیری برنامه‌ها و طرح‌ها
۳. دیدگاه‌های نظری مفهوم اجرا و تحقق‌پذیری برنامه‌ها و طرح‌ها؛ انطباق، (Conformance)، عملکرد (Performance)، تلفیقی
۴. روش‌ها و مدل‌های اجرا و تحقق‌پذیری برنامه‌ها و طرح‌ها؛ روش‌های ارزیابی پس از اجرا؛ مدل‌های متدوال و کاربرد آن‌ها در اجرا و تحقق‌پذیری برنامه‌ها و طرح‌ها

۵. بررسی تجارب ارزیابی پس از اجرا/پایش، اجرا و تحقق پذیری برنامه ها و طرح ها

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه تمرین های هفتگی، روش های تعاملی، استفاده از روش های مستقیم، استفاده از روش های مسئله محور (case)

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	مقاله مساله محور
٪۲۰	ندارد	آزمون های نوشتاری: ٪۵۰	ندارد
		عملکردی: ٪۳۰	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ابزار نمایش فیلم و پاورپوینت

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

زبردست، اسفندیار و همکاران (۱۳۹۸) برنامه آمایش استان تهران (فصل هشتم- نظام اجرایی و مدیریت)، گزارش طرح پژوهشی، سازمان برنامه و بودجه، گزارش منتشر نشده.

Lyles, W., Berke, P., & Smith, G. (2016). Local plan implementation: Assessing conformance and influence of local plans in the United States. *Environment and Planning B: Planning and Design*, 43(2), 381-400.

Smith, M. C. (2018). Revisiting implementation theory: An interdisciplinary comparison between urban planning and healthcare implementation research. *Environment and Planning C: Politics and Space*, 36(5), 877-896.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

الف) عنوان درس به فارسی: توسعه در ایران معاصر		
عنوان درس به انگلیسی:	Development in Contemporary Iran	
دروس پیش نیاز:	ندارد	
دروس هم نیاز:	ندارد	
تعداد واحد:	۲	نظری ☐ پایه ☐ نظری ☒ عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	تخصصی الزامی ☐ تخصصی اختیاری ☒ رساله / پایان نامه ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس		
مرتبط با	مرتبط با	مأموریت/آمایش موسسه
آمایش/مأموریت موسسه	نیست ☐	است ☒

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

- فهم ایده‌ی توسعه در ایران معاصر، و مفهوم توسعه از طریق به کارگیری نظریه‌های مختلف به‌ویژه نظریه‌های حوزه‌ی مطالعات اجتماعی
- داشتن فهم و تحلیل مناسب از فرآیندها، سیاست‌ها و رویه‌های توسعه برای ارتقاء درک دانشجویان از رشته با لحاظ زمینه‌مندی

اهداف ویژه:

- فهم تأثیر و تأثر نظام برنامه‌ریزی شهری معاصر ایران از ایده‌ی توسعه در ایران معاصر
- تأمل در مفهوم و ایده‌ی توسعه در جریان رویه‌های مختلف حوزه‌ی برنامه‌ریزی فضایی در مقیاس‌های مختلف در ایران معاصر

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مباحث و سرفصل‌های کلی:
 - نظریه‌های توسعه و سرریز آن در رویه‌های برنامه‌ریزی
 - مفاهیم کلیدی در توسعه
۲. مباحث و سرفصل‌های فرعی
 - شکل‌گیری ایده‌ی توسعه در ایران و شرایط و مبنای تحقق این ایده
 - بازخوانی تاریخ توسعه در ایران معاصر و تلاش برای فهم انگاره‌های مرسوم با رویکرد انتقادی
 - ایده‌ی توسعه در ایران در ارتباط با علم
 - توسعه، رشد و پیشرفت: بازی زبانی
 - ایده‌ی توسعه در ایران در ارتباط با ناسیونالیسم
 - ایده‌ی توسعه در ایران در ارتباط با مقولات واردات و تولید: پیکانیزم
 - نهادها و برنامه‌ها و رویه‌های توسعه در ایران معاصر
 - پسا توسعه در ایران

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

درس به صورت مشارکتی و گفتگو محور ارائه خواهد شد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
۸۰-۵۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۵۰-۲۰٪	ندارد
		عملکردی: -	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ابزار نمایش فیلم و پاورپوینت

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

زارعی، بهادر (۱۴۰۲)، نگاهی نو به توسعه ایران، انتشارات دانشگاه تهران، تهران.

زیاری، کرامت الله (۱۳۹۶)، مدیریت توسعه منطقه‌ای با تأکید بر ایران، انتشارات دانشگاه تهران، تهران.

غنی، نژاد، موسی (۱۳۹۸)؛ تجددطلبی و توسعه در ایران معاصر، نشر مرکز، تهران

Boroujerdi, M., & Rahimkhani, K. (2018). *Postrevolutionary Iran: A political handbook* (First edition). Syracuse University Press.

Katouzian, H. (2020). Iran's Long History and Short-Term Society. *International Journal of New Political Economy*, 1(1), 23-34. doi: 10.29252/jep.1.1.23

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله‌ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

الف) عنوان درس به فارسی: سیر اندیشه های شهرسازی		عنوان درس به انگلیسی: Evolution of Urban Planning Thoughts		نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:		-		پایه ☐ نظری ☒
دروس هم نیاز:		-		تخصصی الزامی ☐ عملی ☐
تعداد واحد:		۲		تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:		۳۲		رساله / پایان نامه ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس		مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☒		موسسه نیست ☐ موسسه است ☒

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر: ...

ب) هدف کلی:

هدف این درس پرورش پرسشگری و توانایی دانشجو برای فهم و تحلیل رابطه‌ی میان نظریه و خاستگاه زمانی-مکانی آن است. در این کلاس، تاریخ اندیشه یا سیر اندیشه در شهرسازی، به مثابه پیوستاری انباشتی، منسجم و تکاملی (سیر خطی زمان) دیده نمی‌شود، بلکه با تکیه بر مفاهیم گفتمان و پارادایم، به مثابه منظومه‌ای متکثر از اندیشه‌های مستقل دیده می‌شود که به فراخور زمان و مکان، امکان بروز و ظهور می‌یابند.

اهداف ویژه:

- پرورش پرسشگری و توانایی تحلیل انتقادی نظریه‌ها در نسبت با خاستگاه زمانی-مکانی
- فهم تعابیر مختلف و متکثر از تاریخ و سیر اندیشه

پ) مباحث یا سر فصل‌ها:

۱. مرور مفاهیم گفتمان، پارادایم و گذار پارادایمی
۲. مرور مفاهیم تاریخ و تولید دانش
۳. بنیان‌های نظریه‌ی اجتماعی شهر مدرن
۴. توصیف شهر؛ اصلاح اجتماعی و مطالعات شهری کلاسیک
۵. دیدگاه‌های آرمان شهر؛ از باغشهر تا نوشهرگرایی
۶. مطالعات شهری پس از جنگ جهانی دوم

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- مشارکت فعال دانشجویان در گزینش و خوانش متن‌ها
- هدایت بحث‌های جمعی در راستای درک جایگاه نظریه‌ها در شرایط امروز جهان و ایران

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
۸۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۲۰٪	ندارد
		عملکردی: -	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ابزار نمایش فیلم و پاورپوینت

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

پارکر، سیمون. (۱۳۹۷)، نظریه‌ی شهری و تجربه‌ی شهری. ترجمه‌ی حمیدرضا تلخابی و فرخ مهرآیین. تهران: انتشارات کتاب شار
Hall, P. (2014). Cities of Tomorrow; An Intellectual History of Urban Planning and Design Since 1880. Wiley-Blackwell.
Richard T. LeGates, Frederic Stout (2020), The City Reader, Seventh Edition, Routledge

- ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله‌ها برای نابینایان.
خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

الف) عنوان درس به فارسی: بوم‌شناسی شهری		عنوان درس به انگلیسی: Urban Ecology		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☒		
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی ☐		
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐		
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐		
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس		مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☒	موسسه نیست ☐ موسسه است ☒	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ...

ب) هدف کلی:

هدف کلی مطالعه‌ی اکوسیستم‌هایی است که شامل انسان‌های ساکن در شهرها و مناظر شهری می‌شود. این موضوع یک زمینه‌ی نوظهور و بین‌رشته‌ای است. هدف از این درس درک چگونگی همزیستی فرآیندهای انسانی و زیست محیطی در سیستم‌های تحت سلطه‌ی انسان است و به جوامع کمک می‌کند تا با تلاش‌های خود برای پایدارتر شدن محیط‌های شهری اقدام کنند.

اهداف ویژه:

- آشنایی با مفاهیم کلیدی در ارتباط با اکولوژی شهری و ارتباط آن با مبانی طراحی، مدیریت و برنامه‌ریزی شهری
- آشنایی با چگونگی هدف‌گذاری برنامه‌ریزان، مدیران، و طراحان بر اساس اصول و اهداف عدالت محیط زیست، سلامت عمومی، و پیشرفت جوامع به منظور پشتیبانی و تسهیل محیط زیست
- آشنایی با نحوه‌ی گسترش شهرها با در نظر گرفتن اصولی که تشابه به عوامل محیطی را افزایش داده و به دنبال آن باعث کاهش مصرف مواد و انرژی و کاهش آلاینده‌های محیطی شود.
- آشنایی با محیط زیست فیزیکی، زیستگاه‌های شهری، خدمات اکوسیستمی، متابولیسم شهری، و نحوه‌ی انجام فعالیت‌های ساخت، مرمت، و حفاظت با در نظر گرفتن ارتباط انسان و نیازهای او با طبیعت

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مقدمه‌ای بر اکولوژی شهری و این که چگونه شهرها مانند یک اکوسیستم در نظر گرفته می‌شوند. بررسی تاریخچه ایده‌ی بوم-شهر در قرن اخیر
۲. الگوهای گسترش شهرها، عملکرد اکوسیستم‌های شهری و الگوهای طبیعی در شهرها
۳. گرایش‌ات متفاوت در ارتباط بین طبیعت و شهر (اکولوژی شهری، بیواکولوژی شهری، اکولوژی در شهر)
۴. زیستگاه‌های شهری، متابولیسم شهری، و پاسخ ارگانیسم‌ها به زیستگاه‌های شهری
۵. ارتباط بین نظام‌های اجتماعی-اکولوژیک
۶. عملکرد اکوسیستم‌ها، خدمات اکوسیستمی و ارتباط آن با نیاز جوامع، مدیریت و برنامه‌ریزی شهری
۷. اصول طراحی و مدیریت بوم-شهرها و نقش زیرساخت‌های سبز در توسعه‌ی شهری
۸. بررسی و تحلیل تجارب گذشته‌ی ایران و دیگر کشورهای جهان در زمینه‌ی ایجاد و توسعه‌ی بوم-شهرها
۹. چگونگی ترمیم محیط‌های شهری آسیب‌پذیر (نهرها، جنگل‌ها و کمربندهای سبز شهری، سواحل)
۱۰. تغییرات اقلیمی، آینده‌ی شهرها و تاب‌آوری جوامع

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- مشارکت فعال دانشجویان در بحث‌ها و پیشبرد کلاس به صورت تعاملی

- پژوهش دانشجویان در مورد موضوعات انتخاب شده یا پیشنهادی و ارائه در کلاس به صورت شفاهی و گزارش مکتوب
- انجام یک کار گروهی مبتنی بر تحلیل و ارزیابی تجارب پیشین

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
۵۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۵۰٪ آزمون های عملکردی: -	ندارد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ابزار نمایش فیلم و پاورپوینت

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

اکالاگان، جی آر (۱۳۹۳)، کاربری زمین اثر متقابل اقتصاد، اکولوژی و هیدرولوژی، ترجمه دکتر منوچهر طیبیان، انتشارات دانشگاه تهران.

Geneletti, D., Cortinovis, C., Zardo, L., & Adem Esmail, B. (2020). *Planning for Ecosystem Services in Cities*. Springer International Publishing.

James, P. (2011). *Urban Ecology: Patterns, Processes, and Applications*. Oxford University Press

Mell, Ian. (2016). *Global Green Infrastructure: Lessons for Successful Policy-Making, Investment and Management*. Routledge.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی قابل انجام است.

الف) عنوان درس به فارسی: تاب آوری شهری		عنوان درس به انگلیسی: Urban Resilience	
نوع درس و واحد			
پایه ☐	نظری ☒	-	دروس پیش نیاز:
تخصصی الزامی ☐	عملی ☐	-	دروس هم نیاز:
تخصصی اختیاری ☒	نظری-عملی ☐	۲	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۳۲	تعداد ساعت:
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس			
مرتبط با	مرتبط با مأموریت موسسه		
آمایش / مأموریت موسسه	نیست ☐		
مرتبط با مأموریت / آمایش	موسسه است ☒		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ...

ب) هدف کلی:

- ایجاد درک بهتری از مفاهیم، نظریه‌ها و مدل‌ها، آسیب‌پذیری، تاب‌آوری
- ایجاد درک بهتری از عوامل شکل‌دهنده‌ی آسیب‌پذیری و تاب‌آوری چند مقیاسی در بستر شهرهای ایران
- ایجاد درک بهتری از مفهوم سازگاری با تغییرات اقلیمی و راهکارهای برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای

اهداف ویژه:

- شناخت نحوه‌ی به کارگیری ابزارهای تحلیل داده برای درک و ارزیابی آسیب‌پذیری در مناطق شهری
- شناخت ابزارهای برنامه‌ریزی و طراحی شهری جهت ارتقاء تاب‌آوری و نحوه‌ی به کارگیری آن‌ها در مقیاس‌های مختلف شهر و منطقه

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. آشنایی با مفاهیم پایه: خطر، آسیب‌پذیری، تاب‌آوری و سازگاری
۲. نظریه‌ها و مدل‌های آسیب‌پذیری و ارزیابی آسیب‌پذیری سکونتگاه‌ها
۳. تاب‌آوری شهری: مدل‌ها و نظریه‌ها
۴. چگونگی ادغام تاب‌آوری شهری در برنامه‌ریزی و طراحی شهری
۵. سازگاری: نظریه‌ها
۶. چگونگی ادغام سازگاری و تاب‌آوری در مقیاس‌های مختلف برنامه‌ریزی (شهری و منطقه‌ای)
۷. نگاه انتقادی به ادبیات تاب‌آوری

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

راهبرد اصلی این درس آموزش دانشجو-محور و با توجه به نمونه‌های داخلی و خارجی برای شناخت راهکارهای برنامه‌ریزی، مدیریت و طراحی شهری برای ارتقاء تاب‌آوری است. همچنین انجام کار میدانی و بینا رشته‌ای (مدیریت، برنامه‌ریزی و طراحی شهری) به درک بهتر دانشجویان از پیچیدگی‌های ارتقاء تاب‌آوری شهری در عمل می‌انجامد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمونهای نهایی	پروژه
۱۰۰٪	ندارد	آزمونهای نوشتاری: -	ندارد
		عملکردی: -	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ابزار نمایش فیلم و پاورپوینت

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

نیومن، پیترو، بیتلی، تیموتی و بویر، هیتر (۱۳۹۸). شهرهای تاب آور پاسخی در برابر اوج نفت و تغییرات اقلیمی. مترجمان طیبیان و زارع نژاد. انتشارات دانشگاه تهران

Burayidi, M. A., Allen, A., Twigg, J., & Wamsler, C. (Eds.) (2019). *The Routledge handbook of urban resilience*. Routledge.

Svitková, K. (2021). *Resilience and Urban Governance: Securing Cities*. Routledge.

Singh, B., & Parmar, M. (Eds.) (2022). *Resilience and Southern Urbanism: Towards a New Paradigm*. Taylor & Francis.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

عنوان درس به فارسی: حقوق و قوانین شهری			
عنوان درس به انگلیسی: Urban Laws and Regulations		نوع درس و واحد	
دروس پیش نیاز: -		پایه ☐ نظری ☒	
دروس هم نیاز: -		تخصصی الزامی ☐ عملی ☐	
تعداد واحد: ۲		تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت: ۳۲		رساله / پایان نامه ☐	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس		مرتبط با	
		آمایش/مأموریت موسسه	
		مرتبط با	
		مأموریت/آمایش موسسه	
		نیست ☐ است ☒	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

تعمیق دانش دانشجویان در ارتباط با قوانین شهری و سیر تحول آن‌ها

اهداف ویژه:

- معرفی فرآیندها و ساختار سازمانی تدوین، تصویب و اجرای قوانین شهری در ایران
- معرفی و بررسی قوانین، مواد و کمیسیون‌های اصلی شورای عالی معماری و شهرسازی و شهرداری
- توانمندسازی دانشجویان برای بررسی و تحلیل قوانین موجود و مقایسه و تطبیق آن‌ها با نمونه‌های خارجی
- توانمندسازی دانشجویان در تحلیل جامع و انتقادی اثرات ناشی از تصویب و اجرای قوانین شهری

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. قانون شهرداری
۲. تقسیمات کشوری و وظایف استانداران و فرمانداران
۳. قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران، مصوبات آن شورا، کمیسیون ماده ۵
۴. قانون تأسیس وزارت آبادانی و مسکن - قانون تغییر نام به وزارت مسکن و شهرسازی و تعیین وظایف آن
۵. قانون زمین شهری
۶. پیوست طرح تفصیلی تهران
۷. مقررات مربوط به سیما و منظر شهری
۸. قانون نوسازی، بازآفرینی و عمران شهری
۹. قوانین شهری مربوط به سایر کشورها

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

روش مشارکتی تدریس - استفاده از پروژه‌های واقعی در تمرین‌های کلاسی برای تحلیل و نقد قوانین شهری موجود

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
۸۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۲۰٪	ندارد
		عملکرد: -	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ابزار نمایش فیلم و پاورپوینت

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

بشیری، ع.، داوودپور، ح. (۱۳۹۸). *تملک املاک، اراضی، مستحقات دولتی و شهرداری ها*. انتشارات جنگل.

دفتر مقررات ملی ساختمان (۱۴۰۱). *مقررات ملی ساختمان* (جلد ۱ تا ۵). نشر توسعه ایران.

شفیعی پور، ص. (۱۴۰۰). *قانون شهرداری ۱۴۰۱*. مجمع علمی فرهنگی مجد.

عظیمی آقداش، م. (۱۴۰۱). *مصوبات شورای عالی شهرسازی و معماری ایران*. نشر نوآور.

UN Habitat (2020). *Rules of the Game*. United Nations Publications.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

عنوان درس به فارسی: اقتصاد شهری و مدیریت مالی		عنوان درس به انگلیسی: Urban Economics and Financial Management	
نوع درس و واحد			
پایه ☐ نظری ☒		ندارد	
تخصصی الزامی ☐ عملی ☐		ندارد	
تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐		۲	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۳۲	تعداد ساعت:
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس			
مرتبط با	مرتبط با		
مأموریت/آمایش موسسه	آمایش/مأموریت موسسه		
است ☒	نیست ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ...

ب) هدف کلی:

این درس تلاش می نماید تا تسلط مقدماتی دانش آموختگان مدیریت شهری را به ابعاد مالی و اقتصادی مدیریت شهری فراهم آورد. بدین منظور پس از تبیین اهمیت مکان و فضا در تحلیلهای اقتصادی، اهمیت یکپارچه سازی سیاستهای اقتصادی در سیاست توسعه شهری را مورد بررسی قرار می دهد و سپس، به مروری بر شناخت مسائل شهری، چالش های پیش روی دولت مرکزی و سیاست های مدیریت شهری به ویژه در حوزه اقتصاد محلی می پردازد. در ادامه، تلاش می شود زمینه تسلط مقدماتی دانش آموختگان رشته مدیریت شهری به ابعاد مدیریت مالی شهرداری ها را فراهم شود.

اهداف ویژه:

ایجاد زمینه شناخت نظام مالی و جایگاه شهرداری ها در توسعه اقتصادی
آشنایی با ابعاد برنامه ریزی و بودجه ریزی عملیاتی در شهرداریها
آشنایی با ابعاد تامین مالی و مالیه شهری پایدار مدیریت محلی

پ) مباحث یا سرفصل ها:

مفاهیم اقتصاد شهری پایدار: از رشد اقتصاد شهرها تا رقابت پذیری شهری
شناخت ابعاد بازار زمین، املاک و مستغلات شهری
تبیین تاثیر سیاست های کنترل کاربری زمین، منطقه بندی، پروژه های بزرگ مقیاس و تاثیر آن بر اقتصاد شهری
ابعاد فقر و نابرابری و جدایی گزینی در شهر
ابعاد اقتصادی مهاجرت به شهرها
مفهوم رقابت پذیری شهری و ابعاد آن
معرفی مفاهیم نوظهور اقتصاد شهری: نوآوری شهری، اقتصاد دانش بنیان و کارآفرینی اجتماع محور
روشها و مبانی بودجه ریزی در شهرداریها؛ از بودجه ریزی عملیاتی تا بودجه ریزی مشارکتی
روشهای تامین مالی و سرمایه گذاری در شهرداریها و درآمدهای پایدار در شهرداریها

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

روش مشارکتی تدریس در تحلیل و نقد متون مربوط به اقتصاد شهری

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
۴۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۶۰٪ عملکرد: -	ندارد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ابزار نمایش فیلم و پاورپوینت

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

کبری، نعمت اله (۱۳۹۵). اقتصاد شهری، تهران: انتشارات سمت.

لورنتزن، آنه و دیگران (۱۴۰۲)، پویایی های فضایی در اقتصاد تجربه، ترجمه دکتر علی حسینی، دکتر مهسا فلاح، انتشارات دانشگاه تهران.

Brueckner, J. K. (2011). *Lectures on urban economics*. MIT Press Books.

Colin Jones (2022), *Urban Economy: Real Estate Economics and Public Policy*, Routledge.

O' Sullivan, A. (2011). *Urban Economics*. New York: McGraw-Hill.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

مدیریت و برنامه ریزی گردشگری شهری		الف) عنوان درس به فارسی:	
نوع درس و واحد	Tourism Management & Planning	عنوان درس به انگلیسی:	
پایه ☐ نظری ☒	-	دروس پیش نیاز:	
تخصصی الزامی ☐ عملی ☐	-	دروس هم نیاز:	
تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	۲ واحد نظری	۲	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۳۲	تعداد ساعت:
مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☒	مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه نیست ☐	وضعیت آمایشی/مأموریتی درس	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان مدیریت شهری با نظریه‌ها، رویکردها، چالش‌ها و پتانسیل‌های موجود در مدیریت گردشگری شهری در ایران

اهداف ویژه:

- شناخت منافع گروه‌ها و پیچیدگی روابط کنشگران گردشگری اعم از ساکنین محلی، گردشگران، صاحبان صنایع، نهادها و محیط زیست
- شناخت مدل‌های پایه و روش‌های اصلی توسعه گردشگری شهری و ارزیابی انتقادی پروژه‌های توسعه گردشگری
- توانایی در ارائه راهکارهای مدیریتی متناسب با نیازهای گروه‌های ذی نفع به ویژه ساکنین جامعه مقصد

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تعاریف، آمار و انواع گردشگری
۲. اصطلاحات پایه در گردشگری: ظرفیت تحمل، چرخه زندگی مقصد باتلر، شاخص داکسی
۳. اثرات مثبت گردشگری در سه بعد اجتماعی، اقتصادی و محیط زیستی
۴. اثرات منفی گردشگری در سه بعد اجتماعی، اقتصادی و محیط زیستی
۵. نظریه‌های توسعه گردشگری: گردشگری انبوه
۶. نظریه‌های توسعه گردشگری: گردشگری مسئولانه/پایدار
۷. نظریه‌های توسعه گردشگری: گردشگری به عنوان عامل توانمندی
۸. روش‌های برنامه ریزی و مدیریت گردشگری
۹. ارزیابی ساختاری برنامه‌های توسعه گردشگری در ایران

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

پس از ارائه مباحث هر جلسه توسط مدرس، یک یا دو دانشجو بر اساس مثال‌های واقعی سمیناری در ارتباط با مباحث هفته‌ی پیش ارائه می‌کنند. در این روش نحوه کاربست روش‌ها و تحلیل و نقد آن‌ها در دنیای واقعی توسط دانشجویان بررسی می‌شود. (ت) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
۹۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۱۰٪	ندارد
		عملکردی: -	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

Inkson, C., & Minnaert, L. (2018). *Tourism Management: An Introduction*. SAGE.

Jamal, T. (2019). *Justice and Ethics in Tourism*. Routledge.

Sharpley, R. (2022). Tourism and Development Theory: Which Way Now? *Tourism Planning & Development*, 19(1), 1–12.

Streimikiene, D., Svagzdiene, B., Jasinskas, E., & Simanavicius, A. (2021). Sustainable tourism development and competitiveness: The systematic literature review. *Sustainable Development*, 29(1), 259–271.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

الف) عنوان درس به فارسی: نوآوری شهری و شهر هوشمند		عنوان درس به انگلیسی: Urban Innovation and the Smart City	
نوع درس و واحد			
پایه ☐	نظری ☒	ندارد	دروس پیش نیاز:
تخصصی الزامی ☐	عملی ☐	ندارد	دروس هم نیاز:
تخصصی اختیاری ☒	نظری-عملی ☐	۲	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۳۲	تعداد ساعت:
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس			
مرتبط با	مرتبط با		
مأموریت/آمایش موسسه	آمایش/مأموریت موسسه		
است ☒	نیست ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

- آشنایی با مفاهیم نوآوری در اولویت بندی اهداف در برنامه ریزی شهری، برنامه ریزی منطقه ای، طراحی شهری، و مدیریت شهری
- آشنایی با روش های نوآورانه در ارائه خدمات شهری و منطقه ای
- آشنایی با مفاهیم نوآوری و کاربرد آنها در شهر و منطقه ی هوشمند
- آشنایی با به کارگیری ابزار فناوری در شهر هوشمند

اهداف ویژه:

- به کارگیری روش های نوآورانه در شهر سازی و خدمات شهری و منطقه ای با تأکید بر سیستم های ایمنی شهرها، ساختمان های هوشمند، صرفه جویی انرژی، و پیش بینی بحران
- کسب مهارت های لازم در به کارگیری ابزار فناوری در شهر و منطقه ی هوشمند
- به کارگیری مفاهیم کنش ارتباطی، انسان-محور و بومی در نوآوری
- تبیین ارتباط بین حکمروایی شهری و نوآوری در شهرهای هوشمند و به کارگیری نوآوری برای سیاست گذاری

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. بررسی پیشینه و تعاریف مفاهیم نوآوری و شهر و منطقه ی هوشمند
۲. تشابهات و تفاوت های نظری در نوآوری و شهر و منطقه ی هوشمند با تأکید بر ارکان شهر هوشمند
۳. بررسی اثرات فعالیت های انسان بر نوآوری به عنوان منبع رشد اقتصادی و اجتماعی شهر و منطقه
۴. نوآوری و نقش حکمروایی شهری، سیاست گذاری محلی، و مشارکت
۵. نوآوری و برنامه ریزی شهری و منطقه ای
۶. نوآوری و طراحی شهری
۷. مقایسه ی گزینه های شهر هوشمند
۸. تجربیات جهانی و ایران
۹. روش های کاربردی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه ی درس به صورت نظری به همراه به کارگیری امکانات آزمایشگاه شهر هوشمند و ابزار فناوری، می تواند به دانشجو کمک کند تا مفاهیم، تجربیات جهانی و ایران، و روش های به کارگیری نوآوری در چارچوب شهرهای هوشمند را درک کند. همچنین

دانشجو می تواند مهارت های لازم را برای تحلیل وضع موجود شهر یا محله و ارائه ی طرح یا برنامه با رویکرد نوآوری و ابزار مربوط در ابعاد متنوع شهرهای هوشمند به صورت نظام مند در حرفه شهرسازی کسب نماید.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
۵۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۵۰٪	ندارد
		عملکردی: -	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

آزمایشگاه شهر هوشمند، آزمایشگاه GIS، ابزار تصویرسازی ۳بعدی

ندارد

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

Simon, E.B. (2018). *Smart sustainable cities of the future*. Springer.

Van Winden, W. and Braun, E. (2018). *Urban Innovation System*. Routledge.

Bian, L. (Ed.). (2021). *Smart Spaces and Places*. Routledge.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنوایان، امکان روخوانی کتابها و مقاله ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

عنوان درس به فارسی: آینده پژوهی و برنامه ریزی راهبردی		عنوان درس به انگلیسی: Futures Studies and Strategic Planning	
نوع درس و واحد			
پایه ☐ نظری ☒		ندارد	
تخصصی الزامی ☐ عملی ☐		ندارد	
تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐		۲	
رساله / پایان نامه ☐		۳۲	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس			
مرتبط با	مرتبط با		
آمایش/مأموریت موسسه	آمایش/مأموریت موسسه		
است ☒	نیست ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

- آشنایی و درک آینده های متفاوت و مفاهیم آینده پژوهی
- تعریف و به کارگیری برنامه ریزی راهبردی نوین در شهرسازی

اهداف ویژه:

- آشنایی و درک مفاهیم سناریونویسی در شهرسازی
- روش های به کارگیری نظرات بهره وران (افراد و گروه های ذی نفع و ذی نفوذ)

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. مروری بر طرح های جامع سنتی و ایرادات وارده
۲. تاریخچه و ضرورت برنامه های راهبردی
۳. مروری بر مدل های قدیمی تر برنامه ریزی راهبردی و چالش های آنها
۴. آینده پژوهی و ارتباط آن با برنامه ریزی شهری و منطقه ای
۵. برنامه ریزی سناریویی (اصول، عناصر، گام ها)
۶. روش تهیه جدول PEST یا PESTEL
۷. بکارگیری نرم افزار Scenario Wizard
۸. روش های به کارگیری نظرات بهره وران (افراد و گروه های ذی نفع و ذی نفوذ)
۹. بررسی نمونه هایی از برنامه ریزی سناریویی در جهان و ایران
۱۰. نظریه بازی و نحوه ی به کارگیری آن در برنامه ریزی راهبردی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

راهبرد اصلی این درس آموزش دانشجو-محور و با توجه به نمونه های داخلی و خارجی برای شناخت برنامه ریزی راهبردی نوین و روش های مختلف انجام آنها است.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
۵۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۵۰٪	ندارد
		عملکردی: -	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ابزار نمایش فیلم و پاورپوینت

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

Arushanyan, Y., Ekener, E., and A. Moberg. (2017). *Sustainability assessment framework for scenarios*. Environmental Impact Assessment Review. Vol. 63, 23-34.
 Fischer, T. B. (2023). *Strategic Environmental Assessment in Transport and Land Use Planning*. Earthscan Publications. London.
 Goodspeed, R. (2020). *Scenario Planning for Cities and Regions: Managing and Envisioning Uncertainties*. Lincoln Institute of Land Policy.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

حکروایی منطقه‌ای و برنامه ریزی نهادهی		الف) عنوان درس به فارسی:	
نوع درس و واحد	Regional Governance and Institutional Planning	عنوان درس به انگلیسی:	
نظری ☐ پایه ☐	-	دروس پیش نیاز:	
عملی ☐ تخصصی الزامی ☐	-	دروس هم نیاز:	
نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری ☒	۲ واحد نظری	۳	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۳۲	تعداد ساعت:
مرتبط با مأموریت / آمایش ☒ موسسه است	مرتبط با آمایش / مأموریت ☐ موسسه نیست	وضعیت آمایشی / مأموریتی درس	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ...

ب) هدف کلی:

در درس حکمروای منطقه‌ای و برنامه‌ریزی نهادهی تلاش می‌شود تا پس از تبیین ضرورت‌های شکل‌دهی به نظام حکمروایی منطقه‌ای، به تبیین ابعاد، مدل‌ها و ملاحظات حکمروایی منطقه‌ای و تکوین نهادهای توسعه‌ی منطقه‌ای پرداخته شود. بدین منظور اهداف کلی و ویژه زیر مدنظر خواهند بود:

- تبیین موانع نهادهی تحقق توسعه منطقه‌ای
- شناخت مدل‌های ممکن برای حکمروایی منطقه‌ای
- تشریح تجارب جهانی در خصوص استقرار نظام حکمروایی منطقه‌ای و ساز و کار نهادهی متناظر آن

اهداف ویژه:

- چالش‌های حکمروایی و توسعه نهادهی درون‌زای منطقه‌ای در ایران
- تبیین ضرورت‌های مشارکت شهروندان و بازیگران منطقه‌ای و محلی
- آشنایی با ابعاد و ضرورت‌های منطقه‌گرایی مالی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تحلیل ضرورت‌های شکل‌گیری ساز و کارهای نهادهی منطقه‌ای
۲. ابعاد هماهنگی، همکاری و تشریک مساعی (۳۰۰۰) در پیشبرد توسعه پایدار منطقه‌ای
۳. نهادهای حکمروایی منطقه‌ای و رشد
۴. ابعاد نهادهی توسعه‌ی درون‌زای منطقه‌ای
۵. رهبری منطقه‌ای
۶. ساز و کارهای یکپارچه‌سازی قلمرویی و نهادهی در حکمروایی مناطق
۷. تکوین نهادهای توسعه‌ی منطقه‌ای
۸. حکمروایی مناطق کلانشهری: بازآرایی حکومت‌های شهری در مناطق کلانشهری
۹. حکمروایی توسعه‌ی اقتصادی و اجتماعی منطقه‌ای: شراکت (partnership) و توسعه‌ی منطقه‌ای
۱۰. مدل‌های ممکن برای حکمروایی منطقه‌ای
۱۱. منطقه‌گرایی مالی و ملاحظات تأمین منابع درآمدی و سرمایه‌گذاری نظام‌های حکمروایی منطقه‌ای
۱۲. تجارب جهانی حکمروایی منطقه‌ای در جهان شمال و جنوب
۱۳. ضرورت‌های مشارکت شهروندان و بازیگران محلی و منطقه‌ای
۱۴. سنجش اثربخشی نظام‌های حکمروایی منطقه‌ای

۱۵. ابعاد نهادی حکمروایی منطقه‌ای در ایران

۱۶. در جستجوی ساز و کارهای حکمروایی منطقه‌گرایی در ایران

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

– مطالعه فردی بر اساس متون معرفی شده، روش‌های تعاملی، استفاده از روش‌های مستقیم، استفاده از رویکرد مسئله‌محور

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی	پروژه
۱۰٪	ندارد	آزمون‌های نوشتاری: ۶۰٪	ندارد
		عملکردی: ۳۰٪	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ابزار نمایش فیلم و پاورپوینت

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

شریف‌زادگان، محمدحسین و دیگران. (۱۳۹۴). حکمروایی خوب: نهادسازی برای توسعه. تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی و مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران.

استیمسون، رابرت و دیگران (۱۳۹۷). توسعه‌ی درون‌زای منطقه‌ای (رهبری و نهادها). ترجمه‌ی محمد حسین شریف‌زادگان و بهزاد ملک‌پور. تهران: نشر نی.

Barlow, M., & Wastl-Walter, D. (2013). *New Challenges in Local and Regional Administration* (1st ed.). Routledge.

Sotarauta, M. (Ed.). (2021). *Handbook on city and regional leadership*. Edward Elgar Publishing.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله‌ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

الف) عنوان درس به فارسی: برنامه ریزی مسکن		عنوان درس به انگلیسی: Housing Planning	
نوع درس و واحد			
پایه ☐	نظری ☒	ندارد	دروس پیش نیاز:
تخصصی الزامی ☐	عملی ☐	ندارد	دروس هم نیاز:
تخصصی اختیاری ☒	نظری-عملی ☐	۲	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۳۲	تعداد ساعت:
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس			
مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه ☐ نیست	مرتبط با آمایش/مأموریت/آمایش موسسه ☒ است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

آشنایی با نظریه‌ها و تجربه‌های جهان و ایران در برنامه ریزی مسکن و بررسی ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و کالبدی مسکن.

اهداف ویژه:

شناخت اهداف کیفی و کمی برنامه‌های مسکن، تجزیه و تحلیل برنامه‌های مسکن در ایران، مدیریت مسکن، قوانین و مقررات مسکن، جایگاه مسکن در سیاست‌ها، برنامه‌ها و طرح‌های توسعه‌ی شهری، مسکن و محله، الگوهای مسکن، فرایند برنامه ریزی مسکن در مقیاس ملی و محلی.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مقدمه: مسئله مسکن
۲. ابعاد اجتماعی، اقتصادی، و کالبدی مسکن
۳. نظریه‌های برنامه ریزی مسکن
۴. مسائل و جایگاه زمین در مسکن
۵. شاخص‌های مسکن در ایران و جهان
۶. سیر تحول برنامه ریزی مسکن در ایران
۷. تجارب جهانی در برنامه ریزی مسکن
۸. مسکن و توسعه‌ی شهری، محله و محیط مسکونی
۹. سکونتگاه‌های غیر رسمی
۱۰. مدیریت، قوانین و مقررات مسکن
۱۱. سیاست گذاری مسکن و فرایند برنامه ریزی مسکن در مقیاس ملی و محلی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

روش مشارکتی تدریس در تحلیل و نقد متون و تجارب مربوط به مسکن شهری

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
۵۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۵۰٪	ندارد
		عملکردی: -	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ابزار نمایش فیلم و پاورپوینت

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

Fennell, L. A. and Keys, B. J. (2017). *Evidence and Innovation in Housing Law and Policy*. UK: Cambridge University Press.

Nijsskens, R., et al. (2019). *Hot Property: The Housing Market in Major Cities*. Switzerland: Springer.

United Nations (2016). *Habitat III Policy Paper: 10 – Housing Policies*.

United Nations (2017). *Principles and Recommendations for Population and Housing Censuses*. Revision 3. New York: Department of Economic and Social Affairs Statistics Division.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله‌ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

برنامه ریزی کاربری زمین		الف) عنوان درس به فارسی:	
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:	
پایه ☐ نظری ☒		Land Use Planning	
تخصصی الزامی ☐ عملی ☐		دروس پیش نیاز:	
تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐		دروس هم نیاز:	
رساله / پایان نامه ☐		۲	تعداد واحد:
		۳۲	تعداد ساعت:
مرتبط با مأموریت / آمایش موسسه است ☒		وضعیت آمایشی/مأموریتی درس	
مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه نیست ☐			

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

- آشنایی با نظریه ها و تجربه های جهان و ایران در برنامه ریزی کاربری زمین
- آشنایی با نحوه ی تحلیل ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، کالبدی و زیست محیطی کاربری زمین

اهداف ویژه:

- آشنایی با سرانه ها و شاخص های کاربری زمین
- آشنایی با قوانین و مقررات در کاربری زمین
- آشنایی با مفهوم کاربری زمین در طرح های توسعه ی شهری
- آشنایی با مفهوم تراکم
- شناخت رابطه ی کاربری زمین و حمل و نقل

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. مسائل و اهداف کاربری زمین
۲. ابعاد اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و زیست محیطی کاربری زمین
۳. نظریه ها و اصول برنامه ریزی کاربری زمین
۴. سرانه ها و شاخص ها در کاربری زمین
۵. حمل و نقل و کاربری زمین
۶. جمعیت شناسی و کاربری زمین
۷. فرم شهری، تراکم و کاربری زمین
۸. ارزیابی کاربری زمین
۹. قوانین و مقررات در کاربری زمین

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

روش مشارکتی تدریس در تحلیل و نقد متون و تجارب مربوط به برنامه ریزی کاربری شهری

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
۵۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۵۰٪	ندارد
		عملکردی: -	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ابزار نمایش فیلم و پاورپوینت

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

Metternicht, G. (2018). *Land Use and Spatial Planning: Enabling Sustainable Management of Land Resources*, Springer, Sydney.

Stevens, N J., Salmon, P. M., Walker, G. H., Stanton, N. A. (2018) *Human Factors in Land Use Planning and Urban Design: Methods, Practical Guidance, and Applications*, CRC Press, Taylor & Francis Group, Boca Raton, London and New York.

Etingoff, K (Ed.) (2017) *Urban Land Use: Community-Based Planning*, Apple Academic Press Inc., Taylor & Francis Group, Canada and USA.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

برنامه ریزی زیرساخت های شهری و منطقه ای		الف) عنوان درس به فارسی:	
نوع درس و واحد		Planning Urban & Regional Infrastructure	
عنوان درس به انگلیسی:		-	
پایه ☐ نظری ☒		دروس پیش نیاز:	
تخصصی الزامی ☐ عملی ☐		دروس هم نیاز:	
تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐		۲	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۳۲	تعداد ساعت:
مرتبط با	مرتبط با	وضعیت آمایشی/مأموریتی درس	
مأموریت/آمایش موسسه	آمایش/مأموریت موسسه		
است ☒	نیست ☐		

چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر: بازدید علمی

ب) هدف کلی:

آشنایی با تجربیات جهان و ایران در برنامه ریزی و اجرای زیرساخت و ابعاد مختلف برنامه ریزی و اثرات اجرای آنها.

اهداف ویژه:

- شناخت نظریه های مربوط به برنامه ریزی زیرساخت ها
- شناخت عوامل مهم در برنامه ریزی و اجرای زیرساخت ها
- آشنایی با انواع زیرساخت های زیربنایی و روبنایی

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. عوامل موثر در ایجاد تاسیسات و تجهیزات شهری
۲. ارزش ها، انتخاب های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی
۳. تغییر نگاه به زیرساخت از نگاهی فنی به نگاهی انسانی
۴. زیرساخت و زندگی روزمره
۵. زیرساخت و مفهوم شهروندی، نابرابری های جنسیتی، طبقاتی و قومیتی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تعامل و مباحثه، تحلیل کتاب و مقاله، تحلیل نمونه ها و تجارب عینی (داخلی و خارجی)، ارائه های کلاسی، دعوت از میهمان، بازدید و سفر علمی، تحلیل فیلم و مستند و...

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
۶۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۴۰٪	ندارد
		عملکردی: -	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ابزار نمایش فیلم و پاورپوینت

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

& Francis.

- Derrible, S. (2019). *Urban Engineering for Sustainability*. MIT Press.
- Karamouz, M. (2021). *Water Systems Analysis, Design, and Planning: Urban Infrastructure*. CRC Press.
- Lyu, K., Hu, M., Du, J., & Sugumaran, V. (Eds.). (2020). *AI-based services for smart cities and urban infrastructure*. IGI Global, Engineering Science Reference, (an imprint of IGI Global).
- Ramesh, G., Nagadevara, V. P., Naik, G., & Suraj, A. (2020). *Urban Infrastructure and Governance*. Taylor

- ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله‌ها برای نابینایان.
- خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

الف) عنوان درس به فارسی: برنامه ریزی حمل و نقل منطقه ای		عنوان درس به انگلیسی: Regional Transportation Planning	
نوع درس و واحد			
پایه ☐ نظری ☒		-	
تخصصی الزامی ☐ عملی ☐		-	
تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐		۲	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۳۲	تعداد ساعت:
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس			
مرتبط با مأموریت/آمایش	مرتبط با آمایش/مأموریت		
موسسه است ☒	موسسه نیست ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ...

ب) هدف کلی:

آشنایی با مبانی برنامه ریزی حمل و نقل منطقه ای
به کارگیری روش هایی برای استفاده از امکانات موجود
اعمال اقداماتی در جهت بهبود وضعیت حمل و نقل منطقه ای

اهداف ویژه:

هدف ویژه این درس آموزش مبانی، روش ها و ملاحظات برنامه ریزی حمل و نقل منطقه ای به دانشجویان برنامه ریزی منطقه ای است.
انتظار می رود دانشجویان برنامه ریزی منطقه ای پس از گذراندن این درس بتوانند نسبت به مسئله یابی، ارائه راه حل و برنامه ریزی حمل و نقل در مقیاس منطقه ای توانا باشند.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

تاریخچه حمل و نقل در جهان
مطالعات حمل و نقل منطقه ای در ایران
حمل و نقل جاده ای (حمل و نقل کالا و مسافر)
حمل و نقل ریلی (حمل و نقل کالا و مسافر)
عملکرد سیستم های حمل و نقل زمینی و رقابت آنها با هم (راه آهن و جاده)
برآورد تقاضای باربری منطقه ای
عوامل مؤثر در ایجاد تقاضای باربری
نحوه تعیین ضریب حمل و نقل بین منطقه ای - تقاضای سفر باربری
تعیین ضریب حجم بودن کالا - حمل و نقل مضاعف
حمل و نقل دریایی (ظرفیت ناوگان بازرگانی - حمل و نقل دریایی کالا و مسافر)
ظرفیت بهره برداری از بنادر بازرگانی (بنادر چند منظوره، کوچک و صیادی)
حمل و نقل هوایی (ظرفیت ناوگان بازرگانی - حمل و نقل هوایی کالا و مسافر)
تاثیر حمل و نقل بر محیط زیست
خسارت های ناشی از آلودگی های محیط زیست (سروصدا، هوا، آب، خاک)

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- مطالعه فردی بر اساس متون معرفی شده
- روش های تعاملی
- استفاده از روشهای مستقیم
- استفاده از روشهای مساله محور (case)

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	مقاله مساله محور
٪۲۰	ندارد	آزمون های نوشتاری: ٪۶۰	ندارد
		عملکردی: ٪۱۰	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ابزار ارائه و سمعی بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

Dickey, J. W. (2018). *Metropolitan transportation planning*. Routledge.
 Reid H., Ewing, Bartholomew, K., & Barton, A. (2018). *Best Practices in Metropolitan Transportation Planning*. Routledge.
 Standage, T. (2021). *A brief history of motion: From the wheel, to the car, to what comes next*. Bloomsbury Publishing.

- ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله ها برای نابینایان.
- خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

عنوان درس به فارسی: برنامه ریزی مناطق کلانشهری		عنوان درس به انگلیسی: Planning for the Metropolitan Regions		نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☒		
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی ☐		
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	۲ واحد نظری	
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان نامه ☐		
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس		مرتبط با مأموریت/آمایش ☒ مرتبط با مأموریت ☐	مرتبط با مأموریت/آمایش ☒ مرتبط با مأموریت ☐	
		موسسه است ☒ موسسه نیست ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ...

ب) هدف کلی:

در درس برنامه ریزی مناطق کلانشهری، تلاش می شود تا زمینه ی آشنایی و تسلط دانشجویان با ابعاد رویه ای و محتوایی حاکم بر کلانشهرها فراهم شود. بدین منظور در این درس تمرکز بر شناخت عمومی ابعاد اثرگذار حاکم بر مناطق کلانشهری و تحلیل اثرات این ابعاد در برنامه ریزی کلانشهرها، پیگیری می شوند.

اهداف ویژه:

- آشنایی با سیر تحول، شکل گیری، توسعه و گسترش مناطق کلانشهری
- آشنایی با مفاهیم، تعاریف و نظریه های برنامه ریزی مناطق کلانشهری
- آشنایی با مفاهیم، تعاریف و نظریه های مدیریت و حکمروایی مناطق کلانشهری
- تحلیل پیوند چالش های رویه ای و محتوایی حاکم بر مناطق کلانشهری و ضرورت توجه برنامه یزان به آن
- آشنایی با تجارب جهانی برنامه ریزی و حکمروایی مناطق کلانشهری

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. مفهوم شناسی: کلانشهر، منطقه، شهر-منطقه، مناطق شهر-بنیاد و منطقه ی کلانشهری
۲. طرحی بر مباحث نظام سلسله مراتبی سکونتگاه ها: موضوعات نخست شهری و رتبه اندازه
۳. تبیین ابعاد و فرایند شکل گیری، تکوین و دگرگونی مناطق کلانشهری در کشورهای توسعه یافته
۴. فرصت ها و چالش های توسعه ی مناطق کلانشهری در جهان و ایران
۵. چالش های محتوایی و رویه ای مناطق کلانشهری در جهان و ایران
۶. طرح ریزی و مدیریت مناطق کلانشهری در جهان و ایران
۷. ابعاد تمرکز زدایی و تراکم زدایی از مناطق کلانشهری: مفهوم شناسی و ابعاد
۸. حریم و محدوده های شهری در مناطق کلانشهری
۹. مروری بر تجارب برنامه ریزی و مدیریت هاله ی روستایی-شهری و محدوده های پیراشهری در ایران و جهان
۱۰. الگوی توسعه ی سکونتگاهی و صنعتی در قلمرو پیراشهری
۱۱. حکومت و حکمروایی شهر-منطقه ها؛ ابعاد سیاسی، تأمین مالی و خدمات رسانی
۱۲. نهادها و تغییرات نهادی در مناطق کلانشهری
۱۳. برنامه ریزی و حکمروایی مناطق کلانشهری؛ در امریکای شمالی، اروپا، آسیا
۱۴. آینده مناطق کلانشهری در جهان و ایران

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

مطالعه فردی بر اساس متون معرفی شده، روش های تعاملی، استفاده از روش های مستقیم، استفاده از روش های مسئله محور

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
٪۱۰	ندارد	آزمون های نوشتاری: ٪۶۰	ندارد
		عملکردی: ٪۳۰	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ابزار نمایش فیلم و پاورپوینت

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

اسدی، ایرج و زبردست، اسفندیار. (۱۳۸۹) "گونه شناسی مناطق شهر- بنیاد در مطالعات شهری و منطقه ای"، فصلنامه علمی پژوهشی هنرهای زیبا- نشریه معماری و شهر سازی، شماره ۴۳

Zimmermann, K., Galland, D., & Harrison, J. (2020) *Metropolitan Regions, Planning and Governance*. Springer International Publishing.

Tacoli, C. (Ed.). (2018). *The Earthscan reader in rural-urban linkages*. Routledge.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنوایان، امکان روخوانی کتابها و مقاله ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

عنوان درس به فارسی: برنامه ریزی فضایی فراملی		عنوان درس به انگلیسی: Transnational Spatial Planning		نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☒		
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی ☐		
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	۲ واحد نظری	
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان نامه ☐		
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس		مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☒	موسسه نیست ☐ موسسه است ☒	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ...

ب) هدف کلی:

هدف این درس ارائه‌ی رویکردها، نظریه‌ها، فرایندها و فراورده‌های برنامه ریزی فراملی است. با توجه به تأثیرگذاری عمیق تحولات فراملی بر جهت، کمیت و کیفیت توسعه‌ی ملی، ضرورت دارد تا دانشجویان ضمن آشنایی با چارچوب‌ها، رویکردها و شیوه‌های رایج برنامه ریزی فراملی، از دانش و مهارت مورد نیاز برای این کار برخوردار شوند.

اهداف ویژه:

- آشنایی با تعاریف و اصطلاحات مناسبات بین المللی توسعه
- آشنایی با بسترهای نظری مرتبط با برنامه ریزی فراملی
- آشنایی با سیر تحولات تشکیل مجامع برنامه ریزی فراملی مانند اتحادیه‌ی اروپا، اتحادیه آسان، و...
- آشنایی با روش‌ها، فرایندها و فنون برنامه ریزی فراملی
- بهره‌گیری از دانش سیاست بین الملل و اقتصاد بین الملل در راستای برنامه ریزی فضایی فراملی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مفهوم شناسی: سیاست بین الملل؛ چارچوب‌ها، اصلاحات، تعاریف
۲. مفهوم شناسی: اقتصاد بین الملل؛ چارچوب‌ها، اصلاحات، تعاریف
۳. مروری بر نظریات سیاست، روابط و مناسبات بین الملل
۴. مروری بر نظریات اقتصاد بین الملل، گرایش‌ها و رویکردها
۵. مروری بر شکل‌گیری مجامع و اتحادهای بین المللی در اروپا و آسیا
۶. مروری بر نظریات برنامه ریزی فضایی فراملی و تحولات آن
۷. مروری بر رویکردها و روش‌های برنامه ریزی فضایی فراملی و تحولات آن‌ها
۸. جهانی شدن و برنامه ریزی فراملی، تعاریف، اصطلاحات، چارچوب‌ها و نظریه‌ها
۹. نقش مناطق ویژه و آزاد اقتصادی در برنامه ریزی فراملی
۱۰. نقش مناطق مرزی و گمرکات در برنامه ریزی فراملی
۱۱. خواهرخواندگی شهرها و فرصت‌های تعاملات بین المللی
۱۲. مناسبات پنهان روابط بین المللی و اثرگذاری آن بر برنامه ریزی فراملی
۱۳. روش‌ها و فنون قابل استفاده در برنامه ریزی فراملی
۱۴. جایگاه و تجربه‌ی ایران در برنامه ریزی فراملی (فرصت‌ها و محدودیت‌ها)

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

مطالعه فردی بر اساس متون معرفی شده، روش های تعاملی، استفاده از روش های مستقیم، استفاده از روش های مسئله محور

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
٪۲۰	ندارد	آزمون های نوشتاری: ٪۵۰	ندارد
		عملکردی: ٪۳۰	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ابزار نمایش فیلم و پاورپوینت

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

رابرتسون، رونالد (۱۴۰۰)، جهانی شدن. ترجمه کمال پولادی (۱۴۰۰). نشر ثالث.

Ponzini, D. (2020). Transnational Architecture and Urbanism: Rethinking How Cities Plan, Transform and Learn. Taylor & Francis.

Gloersen, E., Lähtenmäki-Smith, K., & Dubois, A. (2007). Polycentricity in transnational planning initiatives: ESDP applied or ESDP reinvented?. Planning, Practice & Research, 22(3), 417-437.

Healey, P. (2013). Circuits of Knowledge and Techniques: The transnational flow of planning ideas and practices. International Journal of Urban and Regional Research, 37(5), 1510-1526.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

الف) عنوان درس به فارسی: اقتصاد منطقه ای		عنوان درس به انگلیسی: Regional Economics		نوع درس و واحد	
دروس پیش نیاز:		-		پایه ☐ نظری ☒	
دروس هم نیاز:		-		تخصصی الزامی ☐ عملی ☐	
تعداد واحد:		۲		تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:		۳۲		رساله / پایان نامه ☐	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس				مرتبط با مأموریت /آمایش	مرتبط با آمایش/مأموریت
				موسسه است ☒	موسسه نیست ☐

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ...

ب) هدف کلی:

درس اقتصاد منطقه ای تلاش می نماید تا تسلط مقدماتی دانش آموختگان برنامه ریزی شهری و منطقه ای را با ابعاد کاربردی اقتصادی شهری و منطقه ای فراهم آورد. بدین منظور پس از تبیین ابعاد اقتصادی شهرها و مناطق، به اهمیت یکپارچه سازی سیاستهای اقتصادی در سیاست توسعه شهری می پردازد. در ادامه کلاس، پس از مرور ابعاد اصلی اقتصاد شهری و منطقه ای، چالشها و فرصت های پیش روی شهرها و مناطق مد نظر و توجه قرار می گیرد. ضمن تمرکز بر ابعاد رقابت پذیری شهری و اقتصاد نوین منطقه ای تلاش می شود در بضاعت این کلاس به مروری بر مفاهیم مقدماتی مدیریت مالی برای برنامه ریزان شهری و منطقه ای و نیز روشهای تامین مالی و سرمایه گذاری پروژه ها پرداخته شود.

اهداف ویژه:

- ۱) ایجاد مهارت های ویژه در دانشجویان در زمینه درک ابعاد اقتصاد شهری و منطقه ای
- ۲) آشنایی با ابعاد سیاستگذاری دولت مرکزی بر شهرها و مناطق
- ۳) آشنایی با ابعاد تامین مالی و سرمایه گذاری پروژه های مدیریت محلی / منطقه ای

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- ۱) چگونگی ایجاد شهرها و مناطق و درآمدی بر اقتصاد شهری و منطقه ای: به سوی یکپارچه سازی اقتصاد در طرح های توسعه

۱-۱) مزیت نسبی، شهرها و منطقه ها

۱-۲) صرفه های ناشی از مقیاس

۱-۳) صرفه های ناشی از تجمع

۲) مکان ها و نظریه های تولید

۱-۲) نظریه های مکان صنایع

۲-۲) رقابت فضایی و قیمت

۳-۲) نواحی بازار

۳-۲) نظام شهری- روستایی

۳) تئوری ها و ابعاد مکان یابی

۱-۳) تئوری های مکان یابی صنعتی

۲-۳) عوامل موثر بر مکان یابی بنگاهها

- ۴) تبیین تاثیر سیاست های کنترل کاربری زمین، منطقه بندی، پروژه های بزرگ مقیاس و تاثیر آن بر اقتصاد شهری و منطقه ای

۵) مروری بر اقتصاد منابع طبیعی و مدل‌های مطرح شده در آن (اقتصاد محیط زیست)

۱-۵) شکست بازار

۲-۵) پیامد خارجی

۳-۵) محصولات مشترک و کالاهای عمومی

۴-۵) ارزش گذاری

۶) ابعاد اقتصادی اندازه شهر

۷) رشد اقتصاد شهرها

۱-۷) بازار نیروی کار شهری و رشد اقتصادی

۲-۷) صرفه جویی های ناشی از محلی شدن

۳-۷) رشد اقتصادی و کیفیت محیط

۴-۷) تاثیر صنایع بزرگ بر رشد شهرها و اشتغال آن

۸) بازار زمین، املاک و مستغلات

۱-۸) زمین و اهمیت آن در اقتصاد شهری و منطقه ای

۲-۸) ویژگیهای زمین و اهمیت آن

۳-۸) اجاره زمین برای بنگاه

۴-۸) تحلیل ابعاد اقتصادی املاک و مستغلات

۹) ابعاد فقر و نابرابری/ جدایی گزینی در شهر و منطقه

۱۰) شناخت تاثیرات سیاست های دولت ملی و محلی بر مسیر رشد یک شهر و منطقه

۱۱) جهانی شدن و رقابت پذیری اقتصادی

۱۲) اقتصاد نوین منطقه ای

۱-۱۲) صنایع خلاق و اقتصاد خلاق

۲-۱۲) توسعه شهری و منطقه ای دانش بنیان

۳-۱۲) نوآوری شهری و منطقه ای

۱۳) کارآفرینی شهری و منطقه ای

۱۴) شهرها و مناطق هوشمند

۱۵) مفاهیم مقدماتی مدیریت مالی برای برنامه ریزان شهری و منطقه ای

۱۶) شناخت عمومی روشهای تامین مالی و سرمایه گذاری پروژه های شهری و منطقه ای

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- مطالعه فردی بر اساس متون معرفی شده

- روش های تعاملی

- استفاده از روشهای مستقیم

- استفاده از روشهای مساله محور (case)

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	مقاله مساله محور
٪۱۰	ندارد	آزمون های نوشتاری: ٪۶۰	٪۲۰
		عملکردی: ٪۱۰	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ابزار ارائه و سمعی بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

اُ سولیوان، آرتور (۱۳۸۶) مباحثی در اقتصاد شهری، جلد ۱، ترجمه جعفر قادری و علی قادری، نشر نور علم.

اکبری، نعمت اله (۱۳۹۵) اقتصاد شهری، تهران: انتشارات سمت.

صباغ کرمانی، مجید (۱۳۹۵) اقتصاد منطقه ای، انتشارات سمت.

Perloff, H. S., & Wingo Jr, L. (2013). *Issues in urban economics*. Routledge

Richardson, H. W. (2013). *The new urban economics: and alternatives*. Routledge.

Arnott, Richard; McMillen, Daniel P (Eds.) (2006). *A Companion to Urban Economics*. Blackwell Publishing.

Brueckner, J. K. (2011). *Lectures on urban economics*. MIT Press Books.

Capello, Roberta; Nijkamp, Peter, eds. (2004). *Urban Dynamics and Growth: Advances in Urban Economics*. Elsevier Inc.

Roberta Capello. (2009). *Handbook of regional economics: cities and geography*. Edward Elgar publishing. Inc.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

الف) عنوان درس به فارسی: پایداری و تاب آوری اقلیمی		عنوان درس به انگلیسی: Sustainability and Climate Resilience		نوع درس و واحد	
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐	نظری ☒		
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐	عملی ☐		
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☒	نظری-عملی ☐		
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان نامه ☐			
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس		مرتبط با آمایش/مأموریت ☐	مرتبط با مأموریت/آمایش ☒		
		موسسه نیست ☐	موسسه است ☒		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ...

ب) هدف کلی:

هدف این درس آشنایی با مفاهیم تغییرات اقلیمی و تاب آوری، و نیز آشنایی با مفاهیم نظری و ابزارهای تحلیلی برای مطالعه اثرات تغییرات اقلیمی بر تاب آوری جوامع به شکل عام و تاب آوری منطقه ای به شکل خاص است. در این درس مطالعات مربوط به تجارب عملی و استخراج آموزه هایی در مورد تغییرات اقلیمی و تاب آوری منطقه ای نیز مطرح خواهد شد.

اهداف ویژه:

- آشنایی با تعاریف، اصطلاحات و مفاهیم مرتبط با تغییرات اقلیمی، آسیب پذیری، تاب آوری، و تاب آوری منطقه ای
- آشنایی با اثرات تغییرات اقلیمی بر آسیب پذیری جوامع
- آشنایی با نظریه های مرتبط با تغییرات اقلیمی، تاب آوری، و تاب آوری منطقه ای
- آشنایی با روش ها و مدل های ارزیابی و سنجش آسیب پذیری و تاب آوری منطقه ای
- آشنایی با تجارب ارزیابی و سنجش آسیب پذیری و تاب آوری منطقه ای

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- تغییرات اقلیمی؛ مفاهیم و دیدگاهها
- تغییرات اقلیمی و آسیب پذیری جوامع شهری و منطقه ای
- آسیب پذیری و تاب آوری و ارتباط بین آنها
- آسیب پذیری؛ مفاهیم، چارچوب ها و روش های ارزیابی و سنجش آن
- تاب آوری جوامع؛ مفاهیم، چارچوب ها و روش های ارزیابی و سنجش آن
- ۵,۱) تاب آوری شهری
- ۵,۲) تاب آوری منطقه ای
- بررسی تجارب ارزیابی و سنجش تاب آوری منطقه ای
- برنامه ریزی برای ارتقا تاب آوری منطقه ای در برابر آسیب های ناشی از تغییرات اقلیمی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- ارائه تمرین های هفته ای

- روش های تعاملی
- استفاده از روشهای مستقیم
- استفاده از روشهای مساله محور (case)

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	مقاله مساله محور
٪۲۰	ندارد	آزمون های نوشتاری: ٪۵۰	ندارد
		عملکردی: ٪۳۰	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ابزار ارائه و سمعی بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- Albers, M., & Deppisch, S. (2013). Resilience in the light of climate change: Useful approach or empty phrase for spatial planning?. *European Planning Studies*, 21(10), 1598-1610.
- Cutter, S. L., Burton, C. G., & Emrich, C. T. (2010). Disaster resilience indicators for benchmarking baseline conditions. *Journal of Homeland Security and Emergency Management*, 7.
- Fröhlich, K., & Hassink, R. (2018). Regional resilience: a stretched concept?. *European Planning Studies*, 26(9), 1763-1778.
- Luthe, T., Wyss, R., & Schuckert, M. (2012). Network governance and regional resilience to climate change: empirical evidence from mountain tourism communities in the Swiss Gotthard region. *Regional Environmental Change*, 12(4), 839-854.
- Ostadtaghizadeh, A., Ardalan, A., Paton, D., Khankeh, H., & Jabbari, H. (2016). Community disaster resilience: a qualitative study on Iranian concepts and indicators. *Natural Hazards*, 83(3), 1843-1861.
- Peng, C., Yuan, M., Gu, C., Peng, Z., & Ming, T. (2017). A review of the theory and practice of regional resilience. *Sustainable Cities and Society*, 29, 86-96.
- Yamamoto, D. (2011). Regional resilience: prospects for regional development research. *Geography Compass*, 5(10), 723-736.

- ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله ها برای نابینایان.
- خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

الف) عنوان درس به فارسی:		سمینار ویژه شهرسازی	
عنوان درس به انگلیسی:		Urban Planning Seminar	
نوع درس و واحد			
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☒	
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی ☐	
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان نامه ☐	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس		مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☒	موسسه نیست ☐ موسسه است ☒

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ...

ب) هدف کلی:

هدف کلی این سمینار که مختص دانشجویان شیوه آموزش-محور است، ارائه موضوعات مسئله محور در راستای افزایش توانمندی های دانشجویان برنامه ریزی منطقه ای در حل مسائل در مقیاس منطقه ای است

اهداف ویژه:

هدف ویژه این درس ارائه موضوعاتی است که دانشجویان برنامه ریزی منطقه ای در آنها احساس کمبود جدی دارند. همچنین ارائه موضوعات و مسائل نوظهور شهری و مربوط به آینده نیز یکی دیگر از اهداف ویژه این درس است. انتظار می رود دانشجویان برنامه ریزی منطقه ای پس از گذراندن این درس بتوانند نسبت به کاربرست خلاقیت و نوآوری در مقیاس منطقه ای توانا تر باشند.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. تبیین ماهیت کلاس و تشریح فرآیند برگزاری آن
۲. تصمیم گیری در خصوص موضوعات مهم و اولویت دار در تعامل با دانشجویان
۳. تعیین و معرفی میهمانان صاحب نظر و متخصص
۴. تخصیص موضوعات و میهمانان به دانشجویان جهت مشارکت مستقیم و فعال
۵. ارزیابی و نتیجه گیری از مباحث ارائه شده به تفکیک جلسات و همین طور در پایان دوره

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

دعوت از میهمان، ارائه های کلاسی، تعامل و مباحثه، تحلیل نمونه ها و تجارب عینی (داخلی و خارجی)، تمرین و تکالیف هفتگی، بازدید و سفر علمی و ...

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
۸۰-۵۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۵۰-۲۰٪	ندارد
		عملکردی: -	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ابزار نمایش فیلم و پاورپوینت

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

این درس در قالب سلسله سخنرانی ها از سوی صاحب نظران و متخصصان با تجربه در حوزه ی شهرسازی با هدایت استاد درس و مشارکت مستقیم و فعال دانشجویان دنبال می شود. در عین حال، شامل معرفی و ارائه کتاب، مقاله، طرح های مطالعاتی و همینطور اسناد مرتبط به فراخور طرح موضوعات در طول دوره خواهد بود.

- ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله‌ها برای نابینایان.
- خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی تنها در شرایط استثنایی قابل انجام است.

عنوان درس به فارسی:		کارگاه شهرسازی پیشرفته
عنوان درس به انگلیسی:		Advanced Planning and Design Studio
نوع درس و واحد		
پایه ☐	نظری ☐	-
تخصصی الزامی ☐	عملی ☐	-
تخصصی اختیاری ☐	نظری-عملی ☐	۳ واحد عملی و ۱ واحد نظری
رساله / پایان نامه ☐		۱۱۲
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس		مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☒

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ■ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ■ موارد دیگر: ...

ب) هدف کلی:

هدف کلی این سمینار که مختص دانشجویان شیوه آموزش-محور بوده و به صورت انفرادی ارائه می شود، ارائه جایگزینی مناسب برای واحد پایان نامه در شیوه آموزش و پژوهش محور است.

اهداف ویژه:

هدف ویژه این درس ارائه موضوعاتی کاربردی و تمرین دانشجویان برای کاربری آموخته های دوره برنامه ریزی منطقه ای از منظر روش ها، نظریه ها و سایر دروس نظری و عملی است. همچنین شناسایی خلاء ها و نقاط ضعف دانشجو و ارائه تمرین هایی برای پوشش آن و همچنین آموزش مهارت های تحقیق در شهرسازی از دیگر اهداف ویژه این درس است.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. تبیین ماهیت کلاس و تشریح فرآیند برگزاری آن
۲. تصمیم گیری در خصوص موضوعات مهم و اولویت دار در تعامل با دانشجویان
۳. تعیین فرایند انجام پروژه توسط دانشجو
۴. تمرین مهارت های مورد نیاز برای انجام پروژه و حل مسئله
۵. شناسایی نقاط ضعف دانشجو و پوشش آن
۶. تبیین مهارت های پژوهشی مورد نیاز برای انجام پروژه و حل مسئله
۷. ارزیابی و نتیجه گیری از مباحث ارائه شده به تفکیک جلسات و همین طور در پایان دوره

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- ارائه تمرین های هفته ای
- روش های تعاملی
- استفاده از روشهای مستقیم
- استفاده از روشهای مساله محور (case)

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
۳۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: -	۵۰٪
		عملکردی: ۲۰٪	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ابزار نمایش فیلم و پاورپوینت
چ) فهرست منابع پیشنهادی: این درس عملی است و از دانش دروس دیگر استفاده می کند.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: مترجم ناشنویان، امکان روخوانی کتابها و مقاله ها برای نابینایان.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی: برگزاری الکترونیکی انجام نیست.

